

09/135/2024

Előterjesztés

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat
Képviselő-testülete számára

Érkezési dátum: 2024. MÁJ 08.	Szám: 02/163-H/2024
Működési terület:	Előterjesztés: Szociális, Egészségügyi, Lakásügyi és Oktatási Bizottság
Előterjesztő: Szili-Darók Ildikó	Előterjesztés: EA

Előterjesztő: Szili-Darók Ildikó alpolgármester

A képviselő-testületi ülés időpontja: 2024. május 16.

..... sz. napirend

Tárgy: Javaslat a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés elfogadására

A napirendet **nyilvános** ülésen kell tárgyalni, a határozat elfogadásához **egyszerű** többség szükséges.

ELŐKÉSZÍTŐ SZERVEZETI EGYSÉG: HUMÁNSZOLGÁLTATÁSI ÜGYOSZTÁLY HUMÁNKAPCSOLATI IRODA

KÉSZÍTETTE: JAKAB-KRAFT NIKOLETTA INTÉZMÉNYFELÜGYELETI ÜGYINTÉZŐ

PÉNZÜGYI FEDEZETET NEM IGÉNYEL/IGAZOLÁS: *szociális bizottság*

JOGI KONTROLL: *[Signature]*

BETERJESZTÉSRE ALKALMAS:

DR. LEHOCZKY BALÁZS

ALJEGYZŐ

Költségvetési és Pénzügyi Bizottság véleményezi -

Szociális, Egészségügyi, Lakásügyi és Oktatási Bizottság véleményezi X

Tulajdonosi, Vagyongazdálkodási és Közterület-hasznosítási Bizottság véleményezi -

Városüzemeltetési, Közösségfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság véleményezi -

Határozati javaslat:

A Szociális, Egészségügyi, Lakásügyi és Oktatási Bizottság javasolja a Képviselő-testületnek az előterjesztés megtárgyalását.

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Tényállás és a döntés tartalmának részletes ismertetése

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) előírja a települési önkormányzat számára átfogó értékelés készítését a gyermekjóléti és a gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról a külön jogszabályban meghatározott tartalommal. A jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészült a 2023. évre vonatkozó átfogó értékelés, melyet a törvényi előírás szerinti megtárgyalását és elfogadását követően a Budapest Főváros Kormányhivatala részére kell megküldeni.

II. A beterjesztés indoka

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2023. évi átfogó értékelés jogszabályban meghatározott határidőben (május 31.) történő elfogadásához a Képviselő-testület 2024. május 16-i ülésén hozott döntése szükséges.

III. A döntés célja, pénzügyi hatása

ÉRKEZETT

2024. MÁJ 08.

15:30
C

[Signature]

A döntés célja a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2023. évi átfogó értékelés elfogadása. Az átfogó értékelés elfogadása pénzügyi fedezetet nem igényel, többletkötelezettséget nem keletkeztet az Önkormányzat számára.

IV. Jogszabályi környezet

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mőtv.) 23. § (5) bekezdés 11. pontjában foglaltak szerint a kerületi önkormányzat feladata különösen a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások biztosítása.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról május 31. napjáig – külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a Képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében meghatározottak szerint az alábbiak:

- a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok,
- a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása,
- jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések),
- a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, droprevenció stb.).

A Szociális, Egészségügyi, Lakásügyi és Oktatási Bizottság a Képviselő-testület és Szerve Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 36/2014. (XI. 06.) önkormányzati rendelet (a

továbbiakban: SZMSZ) 2. pont 2.4.1. alpontja alapján kezdeményezi, szervezi és koordinálja a kerületben lévő valamennyi szociális és gyermekvédelmi tevékenységgel foglalkozó intézmény, társadalmi szervezet, vállalkozás, családsegítő és egészségügyi szolgáltatások együttműködését.

Az Mötv. 46. § (1) bekezdése és az SZMSZ 13. § (2) bekezdése alapján az előterjesztést nyilvános ülésen kell tárgyalni. A határozati javaslat elfogadásához az SZMSZ 30. § (1) bekezdése alapján egyszerű többség szükséges.

A fenti rendelkezések alapján, kérem az alábbi határozati javaslat elfogadását.

Melléklet: Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés

HATÁROZATI JAVASLAT

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének .../2024. (.....) számú határozata

a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés elfogadására

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy

1. elfogadja a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelést az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal;
2. felkéri a polgármestert, hogy a határozat 1. pontja szerinti Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelést küldje meg a Budapest Főváros Kormányhivatala részére.

Felelős: polgármester

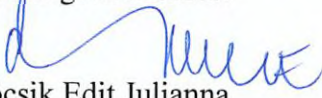
Határidő: 1. pont esetében: 2024.május 16., 2. pont esetében: 2024. május 31.

A döntés végrehajtását végző szervezeti egység: Humánszolgálati Ügyosztály
Humánkapcsolati Iroda

Budapest, 2024. május ..8.

Szili-Darók Ildikó
alpolgármester

Törvényességi ellenőrzés:

dr. Töröcsik Edit Julianna
jegyző

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat

**2023. évi
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
szóló átfogó értékelés**

[Handwritten signature]

Tartalomjegyzék

1. BUDAPEST JÓZSEFVÁROS LAKOSSÁGÁNAK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI.....	2
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA	3
2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	3
2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli és természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok.....	5
2.3. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.....	9
3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA	11
3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata.....	11
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2022. évi működésének tapasztalatai	12
3.2. Gyermek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és az ezzel összefüggő tapasztalatok.....	20
3.2.1. Gyermek napközbeni ellátása	20
3.2.3. Átmeneti Gondozás	38
4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMCHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA	40
5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA.....	41
6. GYERMEKKORÚ ÉS FIATALKORÚ BŰNELKÖVETÉSEK, MEGELŐZÉS.....	44
7.4. Európai uniós pályázatok, konzorciumi együttműködés civil szervezetekkel.....	55
7.5. Önkormányzati pályázatok, egyedi támogatások.....	57

Bevezető

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) meghatározza a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, a gyermekvédelmi feladatokat ellátó szerveket, valamint a gyámügyi igazgatás szervezetét és feladatait.

A települési önkormányzat feladata a gyermekek védelmét biztosító helyi ellátó rendszer kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése, pénzbeli, természetbeni, illetve személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás biztosítása.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése előírja, hogy a települési önkormányzat minden év május 31. napjáig beszámolót készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, melynek tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete tartalmazza.

1. BUDAPEST JÓZSEFVÁROS LAKOSSÁGÁNAK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

Társadalmi összetétel, szociális helyzet jellemzői

Józsefváros Budapest egyik centrális elhelyezkedésű, sokféle társadalmi problémát felvonultató területe, mely a főváros egyik legnépesebb kerületei közé tartozik. Tekintettel viszonylag kis területére (6,85 km², Budapest 1,30 %) népsűrűségét illetően még úgy is a harmadik helyen áll a főváros kerületei között (10.475 fő/km², 2019), hogy benne a sűrűn beépített lakóövezetek mellett kiterjedt ipari és zöldterületek is találhatóak. A VIII. kerületi állandó lakosok száma **64308** fő (0-110 éves korcsoport), ebből bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosok száma **64200** fő, bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező lakosok száma **108** fő.

A gyermekvédelmi feladatok a 0–25 éves korosztályt érintik, ezen korosztály adatai:

	0-3 év	4-6 év	7-14 év	15-18 év	19-25 év
<i>Lakóhely</i>	1815	1308	3590	1881	4499
<i>Tartózkodási hely</i>	0	1	9	5	9
<i>Település szintű</i>	6	4	16	8	63
Összesen:	1821	1313	3615	1894	4571
Mindösszesen:	13214 fő				

Forrás: Önkormányzati adat

Józsefváros viszonylag kis kiterjedésű, sűrűn lakott, ugyanakkor szélsőségesen eltérő adottságokkal rendelkező kerület. Látványosak az egyes negyedei közötti infrastrukturális és szociális különbségek. A körúton belül fekvő Palotanegyed a város egyik kiemelt presztízsű környékének számít, több országos jelentőségű kulturális, oktatási és egyházi intézménnyel, a kerület középső része viszont a város szegény övezetei közé tartozik, elhanyagolt

épületekkel és többnyire szegény lakossággal. Az elmúlt évtizedben a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) által szanált területeken óriási lakásépítési hullám indult el a fiatal tehetős vásárlóréteget célozva meg leginkább, ami a korábban ott élő szegényebb lakók egy részének elköltözésével járt együtt. Ugyanakkor ez a folyamat egyes időszakokban lehetőséget nyújtott több száz, rossz körülmények között élő család jobb és nagyobb lakásba költözésére. Az Önkormányzat, bár fontosnak tartja, hogy a magas jövedelmű lakosok számára is vonzó legyen a kerület, mégis elsősorban abban hisz, hogy a szolidaritás és a kerület fejlesztése összeegyeztethető célok, és megteremthető egy olyan élhető környezet, melyben a különféle státuszú emberek egyaránt otthon érzik magukat, és amelyben a hátrányos helyzetű rétegek problémáira nem a tőlük való megszabadulás jelenti a megoldást, hanem a lehetőség megteremtése a méltóságteljes életre.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

A pénzbeli és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályairól szóló 10/2015. (III.01.) önkormányzati rendeletben (a továbbiakban: Rendelet1) (2023. november 14. napjáig volt hatályos), valamint a szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 35/2023. (X.19.) önkormányzati rendeletben (a továbbiakban: Rendelet2) - 2023. november 15. napjától hatályos-meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások iránti kérelmek a Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal szociális ügyeket ellátó szervezeti egységénél (Családtámogatási Iroda) nyújthatók be.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: 607 fő volt 2023.12.31. napján. A települési támogatásban részesülők száma: 880 fő. Az önkormányzatot terhelő kiadások nagysága 98.235.168,- Ft. Összesen 250 elutasítás született 2023. évben, melynek leggyakoribb oka a jogosultsági feltételek hiánya, például adótartozása van a kérelmezőnek vagy a közeli hozzátartozójának, vagy az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelmük meghaladja a rendeletben meghatározott jövedelemhatárt, vagy kimerítette az éves keretét vagy nem él a kerületben.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultsági feltételeit a Gyvt. 19. §-a határozza meg, a jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, egyéb jogszabályi feltételek figyelembevételével szünidei gyermekétkeztetés, pénzbeli támogatás, valamint a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevétele.

A Gyvt.-ben foglaltak alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó

gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkeznek,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti a) -c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A kerületi hátrányos helyzetűek, halmazottan hátrányos helyzetűek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának alakulását az alábbi táblázat mutatja be

	HH	HHH	RGYK
2020.	490	28	793
2021.	513	27	1028
2022.	295	41	619
2023.	295	45	607

Önkormányzat saját forrás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása kérelemre indul. A Józsefvárosi Önkormányzathoz 2023-ban kevesebb kérelem érkezett, mint a 2022-es évben. A Családtámogatási Iroda látókörébe kerülő kérelmezők általában szerény körülmények között élnek, sok esetben rendkívül alacsony jövedelemből, ezért családi segítségre van szükségük a mindennapi megélhetéshez. Sok kérelmező az egészségi állapota miatt nem tud munkát vállalni.

A hivatalhoz beérkezett kérelmek elutasítása indokairól elmondható, hogy legtöbb esetben a kérelmező és családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem mértéke meghaladja a támogatásokra való jogosultság jövedelemhatárát.

1. M. K. R.

2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli és természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

Új szociális rendelet megalkotása

Az Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. októberében fogadta el az új szociális rendeletet. A rendelet megalkotásának kiindulópontja és központi célkitűzése a támogatásban részesülő rászoruló arányának, a támogatások elérésnek növelése volt. Az új rendelet megalkotását megelőző helyzetelemző munka legfontosabb következtetése az volt, hogy bár a kerületben hozzávetőlegesen 2.500-3.500 háztartás közé tehető a rászoruló száma, ennél jóval kevesebben – 2022-ben csupán 770 család – részesülnek az elérhető támogatási formák valamelyikében. A korábbi támogatási rendszer további szembeötlő jellemzője a rendszeres támogatási formák alacsony aránya, valamint a kisösszegű támogatások sokasága.

Ennek megfelelően a pénzbeli ellátások átalakításának átfogó céljai a következők voltak:

- önkormányzati támogatások elérésének növelése,
- a rendszeres támogatások súlyának növelése,
- a támogatások mértékének, elérhetőségének hozzáigazítása a háztartások jövedelméhez és teherbíró képességéhez.

Ez utóbbi célkitűzést szolgálja egy új fogyasztási egység skála alkalmazása a jövedelemhatárok megállapítása során, mely jobban leköveti az egyes háztartástípusok kiadásai közötti különbségeket. Ehhez igazodott a jövedelem határok általános kiigazítása, növelése is.

Az új rendelet egy másik fontos vívmánya, hogy a támogatásokat nem csak józsefvárosi lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező lakosok tudják igényelni: a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: JSzSzGyK), illetve a kerülettel szerződésben álló intézmény igazolása alapján bejelentett lakóhely nélkül is igényelhető támogatás, amennyiben az igénylő legalább 3 hónapja a Családsegítő Szolgálat vagy az érintett intézmény gondozásában áll, és ez időszak alatt végig életvitelszerűen Józsefvárosban élt.

Lakhatási támogatás

A javasolt támogatási rendszer központi eleme a legrászorultabb családok számára elérhető, magasabb összegű lakhatási támogatás. A lakhatási támogatás a jóléti államok egyik leggyakrabban alkalmazott lakáspolitikai eszköze: célja a lakhatás megfizethetőségének javítása, de általános jövedelem kiegészítő támogatásnak is tekinthető, hiszen hozzájárul ahhoz, hogy a lakhatási költségek megfizetése után megfelelő mennyiségű jövedelme maradjon a háztartásnak egyéb kiadásaira. A támogatás egy bizonyos összegig kipótolja az elismert lakásköltségek és a háztartás jövedelmének meghatározott hányada közötti különbséget. A támogatás legkisebb összege 3.000, legmagasabb összege 50.000 forint havonta, amely elsősorban a közműszolgáltatók, vagy önkormányzati tulajdonú lakás esetében a bérbeadó részére kerül átutalásra. A támogatást önkormányzati lakások bérlői, magántulajdonú lakások bérlői, szívdességi lakáshasználók és tulajdonosok egyaránt igénybe vehetik.

Gyermekes háztartásokat célzó támogatások

5 9

A bölcsődéztetési támogatás 2023 májusában bevezetett, a kerületben élő alacsony jövedelmű családok gyermekeinek bölcsődébe járását elősegítő feltételes készpénz transzfer. Éves összege 60.000 forint, melyet 20.000 forintos részletekben kerül folyósításra. A támogatás felső jövedelmi határa 100.000 forint egy főre eső jövedelem, a jogosultság további feltétele a legalább 18 hónapos életkor, ennél fiatalabb gyermek után a háztartás kizárólag a JSzSzGyK vagy a védőnő külön javaslata alapján részesülhet támogatásban.

Ugyancsak éves szinten 60.000 forint támogatással ösztönözi az Önkormányzat a Biztos Kezdet Gyerekházba, valamint a tanodába járást. Mindkét támogatás havonta jár, előbbi esetben a jövedelemhatárokat a bölcsődéztetési támogatáshoz, a tanoda támogatás esetében az összes többi támogatásnál alkalmazott 185.000 forint/fogyasztási egység/hó összeghez igazítva.

Új elemmel bővítette az Önkormányzat a jelenleg elérhető bérlettámogatást, annak érdekében, hogy az új óvodai körzetek létrehozása nyomán támogassa, hogy a szülők a lakóhelyüknek megfelelő, körzetes óvodát válasszák. Szintén új támogatási forma a kapcsolattartási támogatás, amely havi 10.000 forinttal ösztönzi a nevelésbe vett vagy átmenetileg elhelyezett gyermekek kapcsolattartását a szüleivel.

Az egészség megőrzését, illetve helyreállítását célzó támogatások

Gyógyszer és gyógyászati segédeszköz támogatás

A támogatás sokban hasonlít a korábban elérhető és viszonylag magas elérésű gyógyszer-támogatáshoz. Fontos újdonság viszony, hogy a támogatást most már gyógyászati segédeszköz kiadásokra is igénybevehető. A korábban fix összegű támogatás az új rendszerben differenciálásra került: a konstrukció úgy egészíti ki a jogosult jövedelmét, hogy a gyógyszerre/gyógyászati segédeszközre fordított összeg ne haladja meg a jövedelem 10 százalékának 5.000 forinttal növelt összegét. A támogatás havi összege legalább 5.000, de legfeljebb 20.000 forint.

Ápolási támogatás

A támogatás célja a Magyar Államkincstár által folyósított ápolási díj kiegészítése. Ápolási támogatásban családtagjukat otthonápoló hozzátartozók részesülhetnek: egyrészt olyan igénylők, akik ápolási díjban részesülnek, másrészt pedig azok a tartósan beteg, de 18. életévét betöltött hozzátartozójukat otthon ápoló személyek, a Szociális törvény szabályozása alapján ápolási díjra nem jogosultak. Az állami támogatásra is jogosult igénylők esetében jövedelem határ nélkül jár a támogatás, míg az ápolási díjban nem részesülő kérelmezők esetében a 185.000 Ft/fogyasztási egység a jogosultság felső határa. Ebben az esetben a támogatási összeg úgy került meghatározásra, hogy azok, akik az állami támogatásban egyáltalán nem részesülnek, magasabb összegű, társadalombiztosítási jogviszonyt létesítő önkormányzati támogatásban részesüljenek.

Lakhatási hátralékokhoz kapcsolódó támogatások átalakítása

A lakhatási hátralékokhoz kapcsolódóan három támogatási formát különböztet meg az új támogatási rendszer. A hátralékkezelési támogatás (HKT) többféle lakhatási hátralék kezelésére igénybe vehető, jól működő támogatási forma volt a korábbi rendszerben is, így ebben az esetben az átalakítás célja az volt, hogy a támogatás mind igénylésében, mind folyósításában nagyobb rugalmassággal segítse a hátralékok sikeres kezelését. Ennek

 6

érdekében az Önkormányzat megemelte a jövedelemhatárt, és átalakult az igénylés eljárásrendje is.

A JGK Zrt. nyilvántartása alapján jelenleg 70 olyan háztartás él önkormányzati tulajdonú lakásban, amelyik 500.000 forintot meghaladó lakbér, illetve külön szolgáltatási díj hátralékkal rendelkezik. Ezen háztartások helyzetének rendezésére egy olyan egyszeri, átmeneti adósságrendezési konstrukciót vezetett be az Önkormányzat, amely a rendelet elfogadását követően 12-15 hónapos időablakban lehetővé teszi a teljes felhalmozott tartozás egészének bevonását a hátralékkezelésbe 80 százalékos támogatási intenzitás mellett. A hátralékrendezés egyszerűsége és konkrét szabályai biztosítják, hogy ne legyen nemfizetést ösztönző hatása.

Hátralékokhoz kapcsolódó támogatások harmadik eleme a nagy összegű közmű tartozások átvállalása és önkormányzati adósságként történő kezelése. Jelenleg azokban az esetekben, amelyekben nagy összegű közműhátralék áll a jogcímesítés útjában, a közmű szolgáltatók hazai részletfizetési gyakorlata miatt (rövid részletfizetési időszakból adódó nagy összegű részletek) ezen háztartások számára szinte lehetetlen elkerülni az adósságcsapdát. Amennyiben a lakáshasználóval nem sikerül a jogviszony rendezése és ennek következtében elhagyja a lakást, az Önkormányzat egyetemleges adósként felel a közműszolgáltató felé a fennálló tartozásért. Így az Önkormányzat közvetlen pénzügyi érdekében áll, hogy megteremtse az önkényesnek nem minősülő lakáshasználó személyek előtt a jogcímesítés útjában álló adósságok törlesztésének lehetőségét. Ezért, a lakásrendeletben foglalt új konstrukció alapján az 500.000 forintot meghaladó közmű hátralékkal rendelkező lakáshasználók esetében lehetővé tettük a közmű szolgáltató felé fennálló tartozások időszakos átvállalását, és Önkormányzat felé fennálló tartozásként tovább kezelését. Az Önkormányzat által nyújtott támogatás a közműszolgáltatók által biztosított maximális törlesztési időszaknál hosszabb futamidőben merül ki, a bevont tartozás teljes összegében visszafizetendő az Önkormányzat részére.

Rendkívüli települési támogatások átalakítása

Ugyan az új rendelet megalkotásának egyik fő célja a rendszeres támogatások súlyának növelése volt, az eseti támogatásoknak továbbra is fontos szerepe van támogatási rendszerben a háztartások életében bekövetkező krízishelyzetek, nem várt, jelentős kiadással járó események kezelésében.

Ennek megfelelően az új rendelet nagyrészt helyben hagyta a rendkívüli települési támogatások körét, illetve még két támogatási esetet is bevezetett aktív korú háztartástag 15 napot meghaladó keresőképtelensége, illetve hirtelen, egyszeri gyógyászati segédeszköz szükséglet esetére.

A Rendelet 1 módosításai

2023. március 30. napján döntött a Képviselő-testület a Rendelet1 módosításáról, amellyel létrehozott egy új támogatási formát, a Budapesti Közösségi Közlekedési bérlettámogatást. E mellett a születési támogatási összeg növelését és a táboroztatási támogatás finanszírozási igényét is tartalmazta a módosítás.

2023. május 31. napján döntött a Képviselő-testület a Rendelet1 újabb módosításáról, amellyel a bölcsődéztetési támogatás bevezetéséről döntött 2023. szeptember 1. napjától.

 11

2023. július 13. napján döntött a Képviselő-testület a Rendelet1 ismételt módosításáról, amellyel a létező iskolakezdési támogatás összegét emelte meg, így az első osztályt kezdő diákok 5.000.-Ft helyett 15.000.-Ft-os utalványban részesülhettek.

Támogatások 2023. évben

Támogatás formája	Fő	Összeg Ft
RTT készpénz	516	21805000
RTT utalvány	21	690000
RTT évi egyszeri utalvány	441	4600000
RTT lakhatás	68	2485000
Fűtési	324	6918000
Temetési	38	2562385
Oltási	4	101722
Ápolási	16	660000
Gyógyszer	33	1944000
Hátralékkiegyenlítő	0	0
HKT	88	13946963
Fűtési díjkompenzáció	0	0
Születési	28	435000
RTT. Rendkívüli Szt. 7. §	1	130000
RTT krízis	7	560000
RTT méltányos	35	5376444
első osztályosok utalvánnya	202	2762500
Szénmonoxid-érzékelő	13	771525
eseti gondnoki díj	0	0
Bursa Hungarica	28	3995000
BKK bérlettámogatás	33	1247400
Bölcsődéztetési támogatás	10	200000
Időszakosan létfenntartással küzdő készpénz támogatása	328	9640000
Inflációs támogatás	456	4560000
Gyógyszer-és gyógyászati segédeszköz	53	2650050

1 MME 12

Rendkívüli gyógyászati segédeszköz	1	21200
Aktív korú keresőképtelenség	1	70000
Lakhatási támogatás	100	8240370
Adósságkezelési akcióprogram	0	0
Babacsomag	0	1697609
Biztos Kezdet	5	45000
Tanoda	5	120000
Kapcsolattartási	0	0
Összesen		98235168

Forrás: Önkormányzati saját adat (Humánszolgáltatási Ügyosztály, Családtámogatási Iroda)

Bursa Hungarica ösztöndíj pályázat

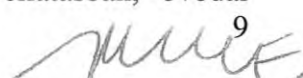
A Bursa Hungarica ösztöndíj pályázat koordinálását 2017 szeptemberében vette át a Családtámogatási Iroda. 2023. évben 44 fő pályázott, közülük 40 tanulónak meg lehetett állapítani az ösztöndíjat. A tavalyi évben a pályázat vonzóbbá tétele érdekében a havi támogatási összeg megemelkedett 25.000.-Ft-ra, ez eredményezte a pályázók számának emelkedését.

2.3. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Az Önkormányzat a gyermekétkeztetést az óvodákban és az iskolákban vállalkozási szerződés útján, míg a bölcsődék esetében saját főzőkonyhával biztosítja. A gyermekétkeztetés után fizetendő térítési díjak az önkormányzat rendeleteiben kerülnek meghatározásra. A gyermekétkeztetés igénybevételére vonatkozó kedvezmények jogosultsági feltételei alapján a bölcsődei és az óvodai intézmények esetében az étkezést ingyenesen kell biztosítani a gyermek számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő gyermeket nevelnek, három vagy többgyermekes családban él. Továbbá olyan családban él, ahol a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130 %-át vagy nevelésbe vették. Általános iskolai tanulók esetében ingyenes étkezést kell biztosítani a gyermeknek, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy nevelésbe vették, illetve azt a tanulót, aki az általános iskolát követően nappali rendszerű oktatásban vesz részt és nevelésbe vették vagy utógondozói ellátásban részesül.

Szakközépiskolába járó és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő vagy három vagy több gyermeket nevelő családban élő, tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő tanuló esetében az étkezést 50 %-os kedvezménnyel kell biztosítani.

2016. január 1. napjától került bevezetésre a szünidei gyermekétkeztetés rendszere. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos helyzetű gyermek és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek tekintetében a bölcsődei ellátásban, óvodai

1 9 13

nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani. Az előbbieken meghatározott esetben nem tartozó gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A szünidei étkeztetést összesen, a négy szünetben 31 alkalommal vették igénybe, ebből tavaszi szünetben 3 fő, nyári szünetben 11 fő, őszi szünetben 11 fő, téli szünetben 6 fő. Ezek a számok az egyes szünetekben részesülők számát jelentik, lehet benne átfedés, ha egy gyermek több szünetben is igénybe vette a szünidei étkeztetést

Az étkeztetésben részt vevő gyermekek létszáma az előző évhez képest háromszori étkezés esetén 5,39 %-kal csökkent, az ebédet igénybevevők létszáma átlagosan 14,05 %-kal csökkent.

Az intézményi étkeztetést igénybe vevő gyermekek összlétszáma így az előző évhez képest 130 fővel csökkent.

Intézmény	Gyermekétkeztetés alakulása - 2022 (fő)							
	100%-os kedvezményben részesülők száma		50%-os kedvezményben részesülők száma		Kedvezményben nem részesülők száma		Étkezők összlétszáma	
	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül
Óvoda	714				224		938	0
Általános Iskola	434	9	208	51	349	125	991	185
Gimnázium		0					0	
Összesen	1148	9	208	51	573	125	1929	185
Intézmény	Gyermekétkeztetés alakulása - 2023 (fő)							
	100%-os kedvezményben részesülők száma		50%-os kedvezményben részesülők száma		Kedvezményben nem részesülők száma		Étkezők összlétszáma	
	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül
Óvoda	717				197		914	
Általános Iskola	324	5	226	40	361	112	911	157
Gimnázium				1		1		2
Összesen	1041	5	226	41	558	113	1825	159

Intézmény	Változás 2022-2023
-----------	--------------------

	100%-os kedvezményben részesülők száma		50%-os kedvezményben részesülők száma		Kedvezményben nem részesülők száma		Étkezők összlétszáma	
	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül
Óvoda	100,42%				87,95%		97,44%	
Általános Iskola	74,65%	55,56%	108,65%	78,43%	103,44%	89,60%	91,93%	84,86%
Gimnázium								
Összesen	90,68%	55,56%	108,65%	80,39%	97,38%	90,40%	94,61%	85,95%

Forrás: JSZSZGYK

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

Az Önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást a helyi Rendelet alapján nyújtja a lakosság felé. A szolgáltatás feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), valamint a fentiek végrehajtási rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (1. 7.) SZCSM rendelet és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet határozza meg.

A gyermekjóléti szolgáltatást az önkormányzat a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban JSZSZGYK) intézményén keresztül végzi. A JSZSZGYK-n belül három szervezeti egység végzi a közvetlen gondozási feladatokat;

JSZSZGYK Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (1081 Budapest, Népszínház u. 22.)

JSZSZGYK Család- és Gyermekjóléti Központ (1089 Budapest, Kőrös u. 35.)

JSZSZGYK Átmeneti Gondozás:

- Családok Átmeneti Otthona (CSÁO) (1086 Budapest, Koszorú u. 14-16.)
- Gyermekek Átmeneti Otthona (GYÁO) (1088 Budapest, Szentkirályi u. 15.)
JSZSZGYK

[Handwritten signature] 15

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2022. évi működésének tapasztalatai

2023. január 01. napjától 2023. december 31. napjáig a szolgáltatást igénybe vevők száma: 3034 fő, ennek családokra vetített száma: 1381 család.

Tárgyidőszakban a család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők ellátási forma szerinti megoszlása

	Ellátott személyek száma:	Ellátott családok száma:
Együtműködési megállapodás alapján	2556	1128
Nem együtműködési megállapodás alapján	478	253
Összesen:	3034	1381

Forrás: JSzSzGyK

Tárgyévben a család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő családok száma elsődleges problémák szerint és a problémák halmozott száma, a veszélyeztetettség okai

Sorszám	A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
01	Életviteli	286	667
02	Család - kapcsolati konfliktus	58	159
03	Családon belüli bántalmazás	18	36
04	Elhanyagolás	140	214
05	Ebből (04-ből): oktatási, nevelési elhanyagolás	111	165
06	Ebből (04-ből): felnőttekre vonatkozóan (családi, intézményi)	12	22
07	Gyermeknevelési	94	237
08	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	10	43
09	Magatartászavar, teljesítményzavar	27	66
10	Fogyatékoság	15	35
11	Lelki – mentális, pszichiátriai betegség	25	88
12	Szenvedélybetegség	11	23
13	Egészségügyi probléma, egészségkárosodás következménye	25	93
14	Foglalkoztatással kapcsolatos	23	131
15	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	241	485

1 MME 12

16

Sorszám	A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
16	Ügyintézésrel kapcsolatos	89	408
17	Információkéréssel kapcsolatos	58	412
18	Egyéb	8	35
	Összesen (01-04, illetve 07-18 sorok összege)	1128	3132

Forrás: JSzSzGyK

2023. évben 52 család esete került át a Család- és Gyermejjóléti Központ Hatósági Tevékenységhez Kapcsolódó Feladatokat ellátó szakmai egységéhez, tekintettel arra, hogy esetükben valamilyen hatósági döntés született. Továbbá 22 család esete került vissza a Szolgálathoz, mert esetükben a korábban hozott hatósági döntés megszüntetésre került, viszont alapellátásban történő gondozásuk a továbbiakban is indokolt volt.

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A Gyvt. értelmében a gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben. A jogszabály nem csak nevesíti az együttműködésre kötelezett szervezetek, szolgáltatók és személyek körét, hanem saját tevékenységük rendszerébe illesztve feladatukká teszi, hogy felkutassák a „szociális és mentális problémákkal küzdő” családokat és egyéneket és őket tájékoztatva ösztönözzék a kapcsolatfelvételt a családsegítést nyújtó szolgáltatóval (család- és gyermekjóléti szolgálat).

A Szolgálathoz 2023.01.01.-2023.12.31. között 875 jelzés érkezett a jelzőrendszer tagjaitól.

Az észlelő és jelzőrendszer által küldött jelzések száma a 2023. évben:

	Megnevezés	0–17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb) személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
1.	Egészségügyi szolgáltató	74	14
2.	- ebből védőnői jelzés	26	2
3.	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	73	9
4.	Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	5	0
5.	Átmeneti gondozást biztosítók	19	8
6.	Köznevelési intézmény	365	0

[Handwritten signature] 18

7.	Rendőrség	37	22
8.	Ügyészség, bíróság	7	2
9.	Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	2	1
10.	Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	5	3
11.	Önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	2	2
12.	Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	177	48
13.	Összesen (01 és 03–18 sorok összege)	766	109
14.	A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	686	99

Forrás: JSzSzGyk

A fenti számok tükrében elmondható, hogy 2023. évben minden munkanapra levetítve több, mint 3 jelzés érkezett. Minden esetben írásban érkeztek a jelzések. 840 esetben megfelelő volt a jelzés tartalma. 20 esetben hiányoztak az ügyfél beazonosításához szükséges pontos adatok, ebből 18 esetben telefonon vagy írásban pontosításuk megtörtént a jelzést tevővel. 2 esetben a jelzésben szereplő cím pontatlansága, a jelzés tartalmának hiányossága miatt a jelzéssel érintett személy beazonosítása nem vezetett eredményre.

35 esetben érkezett az Intézményhez tévesen jelzés. Illetékesség hiányában a jelzések továbbításra kerültek, illetve írásban vagy telefonon pontosítás történt a jelzést tevővel.

A Gyámhivatal által szervezett védelembe vételi tárgyalások száma – melyen családsegítő vett részt - 2023. évben 84. Ezekon a tárgyalásokon családsegítőn kívül a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere is részt vesz, hisz azokban az esetekben, ahol hatósági kötelezés történik nagyon fontos a személyes kontakt már ettől a pillanattól. A veszélyeztetett gyermekek ügyében egyébként folyamatos a szóbeli és írásbeli kommunikáció a jelzőrendszeri tagokkal, mert ez rendkívül fontos az időbeliség és a hatékonyság tekintetében.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2023. évben 9 gyermek tekintetében tett ideiglenes hatályú elhelyezésre javaslatot esetkonferencia összehívása nélkül, tekintettel arra, hogy a gyermekek olyan fokú veszélyeztetettségnek voltak kitéve, amelyre más hatósági intézkedés nem adott volna valós választ. Ez a szám magas, bár nem emelkedik ki az előző évektől (2022 évben: 11 2021 évben: 13, 2020 évben: 10, 2019 évben: 10, 2018 évben: 8), mégis itt olyan gyermekek életébe kellett „beavatkozni”, ahol más megoldás nem jöhetett szóba, és hangsúlyos volt az időben történő cselekvés.

Közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok

Mint ahogy a 2022. évben, sajnos a 2023. évben sem volt közösségfejlesztő, csoportos foglalkozásokat a lakosság számára. Az esetszámok drasztikus emelkedése mellett elmondható, hogy a családon belül megjelenő problémák száma is egyre inkább halmozódik. Mind a családszámok tekintetében, mind a problémák halmozott száma és a problémák súlya

tekintetében elmondható, hogy a 2023. évben jóval több megoldandó problémára kellett fókuszálni, mint az előző években.

A családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokhoz és szolgáltatásokhoz, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése

A JSzSzGyK Család -és Gyermekjóléti Szolgálat ügyfelei a szolgáltatásokat, a családsegítőkön keresztül tudják igénybe venni, mégpedig úgy, hogy Szolgáltatásba Közvetítő Lapon keresztül delegálják a segítők a klienst.

A vírushelyzet utáni állapotok olyan anyagi, lakhatási, mentális és életvezetési problémákat idéztek elő hosszabb távon, amivel a lakosság egyre nehezebben tud megküzdeni.

A látókörükbe került új családok száma 2020. évben ugrásszerűen megnőtt, az akkor „csak” egyszeri segítséget igénylő családok többsége az azóta eltelt időben már stabilan gondozásuk alá kerültek, hisz maguk is látták, hogy Szolgálat a legtöbb esetben valós segítséget tud nyújtani számukra.

A teljes eladósodás megelőzése érdekében a már korábban is kapcsolatban álló civil szervezetekkel még szorosabbra fűzték viszonyaikat, és – alapos indokolások mellett – több és több család részére kérelmeztek támogatásokat, tárgyi adományokat. Mindemellett az önkormányzat helyi rendeletében biztosított pénzbeli és természetbeni támogatások igényléséhez is folyamatos segítséget nyújtottak.

A lakhatási problémák kezelése érdekében létrejött a Hátralékkezelési és Lakhatási Csoport, mely kibővített létszámmal mindennemű lakhatási probléma kezelése érdekében próbálja megoldani az ilyen irányú gondokat, és keres megoldásokat nemcsak hátralékkezelés tekintetében. Feladatuk az önkormányzat lakásrendeletében nevesített feladatok mellett a biztonságot nyújtó elhelyezések abban az esetben, ha más megoldás már nem jöhet számításba.

JSZSZGYK Család- és Gyermekjóléti Központ 2023. évi működésének tapasztalatai

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a Központ feladata kettős:

- egyrészt a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a Gyvt. 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt,
- másrészt gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el.

A gondozott gyermekek száma:

A 2023-ban 519, 2022- ben 529 veszélyeztetett kiskorú volt nyilvántartva. Védelembe vétel keretében 260 gyermeket gondoztak, továbbá 111 olyan nevelésbe vett gyermek családja él életvitelszerűen a VIII. kerületben, akikkel aktív szociális segítő munkát tudtak végezni. Utógondozottként 4 gyermek, ideiglenes hatállyal elhelyezettként 41 gyermek van

 15 19

nyilvántartva. Családbafogadás keretében 81 gyermek és családja számára nyújtottak segítséget.

Tárgyévben a veszélyeztetett kiskorúak a veszélyeztetettség fő oka szerint
(519 gyermek, 315 család)

Nevelési	106
Életviteli	120
Családi konfliktus	69
Szülő(k) betegsége	12
Fizikai, lelki, szexuális bántalmazás	28
Fizikai, lelki elhanyagolás	58
Iskolai kirekesztés, erőszak	17
Kortárs csoport negatív hatása	13
Elégtelen lakáskörülmények	37
Kilakoltatás veszélye	14
Drogfogyasztás	14
Csavargás	25
Tankötelezettség elmulasztása	48

Forrás: JSZSZGYK

A táblázatban feltüntetett veszélyeztető körülmények között továbbra is a **tankötelezettség elmulasztása**, **nevelési**, **életviteli**, **lakhatási** problémák, az **elhanyagolás**, illetve a **bántalmazás** szerepel leggyakrabban. Fontos ugyanakkor látni, hogy a Központ jellemzően sokproblémás családokkal áll kapcsolatban. A veszélyeztető körülmények a legkritikább esetben jelentkeznek önálló problémaként. Az egzisztenciális problémák eredményezik sok esetben az elhanyagolást, családi konfliktusokat, igazolatlan iskolai hiányzást. De ehhez hasonlóan sok más veszélyeztető körülmény generálja a többi probléma megjelenését. Egy-egy veszélyeztetettség ok mellett szereplő szám természetesen nem azt jelenti, hogy az adott évben abból a problémából annyiról lenne csupán tudomásunk, hanem nem az lett megnevezve vezető problémának (pl.: drogfogyasztás). Egy 50 órán túli igazolatlan hiányzás, mint a védelembe vétel oka (ahol nincs mérlegelési lehetőség) nagyon sok olyan problémát takarhat, ami előidézi az igazolatlan hiányzást.

Gyermekbántalmazás esetén a táblázatban feltüntetett adatnál jóval magasabb számot kell valószínűsíteni, hiszen ez nagyon sok családban napi szinten jelen van, szinte „hozzá tartozik” a család működéséhez. ezen túl a bántalmazás látenciája a legmagasabb, ezen belül is a szexuális bántalmazásé. Itt a látencia sokszorososa a kizárólag fizikai bántalmazásénak, a lelki bántalmazás jelenléte pedig megbecsülhetetlen. A szexuális bántalmazás döntő többsége családon belül történik, szülő, illetve egyéb rokon által.

A bántalmazás sok esetben elhanyagolás formájában jelentkezik. Bántalmazásnak kell tekintenünk, ha a gyermek fizikai szükségletei nincsenek kielégítve, folyamatosan hiányt szenvednek, ha a szülő nem képes szeretettel fordulni a gyermekéhez, ha nem gondoskodik a gyermek egészségügyi ellátásáról, de a sor hosszan folytatható lenne.

A táblázatban nem szerepel, de a veszélyeztetettség kialakulásához – hogy csak párat említsünk - az alábbi tényezők, élethelyzetek jelentős mértékben hozzájárulnak:

1. 16 2.

- egyszülős-, mozaik családok
- családok kriminalizálódása, szabadságvesztését töltő családtag
- vándorló családok, folyamatos ingázás a kerületek, illetve a főváros és a vidéki települések között
- kiskorú anya, szülői kompetenciák gyengesége, elégtelensége
- több generáció együttélése (olykor igen kis alapterületű lakásokban), a lakásban együtt élő személyek összetételének folyamatos változása

Nem szerepelnek a táblázatban a **szakellátásban nevelkedő gyermekekre** vonatkozó adatok, hisz velük nem, csak a családjaikkal állunk kapcsolatban.

Bár a szakellátásba kerülés oka pont az addigi veszélyeztetettség, de a gyermekek nevelőszülői, gyermekotthoni elhelyezése nem jelenti azt, hogy ezt követően veszélyeztetettségük megszűnne. A gyermekotthoni, de sok esetben a nevelőszülői közegben is előfordul a gyermekek elhanyagolása, bántalmazása.

A szakellátásban nevelkedő gyermekek közül kiemelendők a sajátos nevelési igényű, ezért különleges szükségletűek, illetve a szerhasználat, pszichés állapot, valamint a disszociális viselkedés miatt speciális szükségletű kiskorúak. Ezen gyermekek szükségleteinek kielégítése (pszichés támogatásuk, gyermekpszichiátriai ellátásuk, fejlesztésük) a legtöbb esetben csak részlegesen, vagy egyáltalán nem tud megtörténni szakemberek hiányában. Szükségletüknek megfelelő férőhely hiányában veszélyeztetettségük továbbra is fennáll, tüneteik, problémáik tovább erősödnek. Ezek a gyermekek gyakran vannak rövidebb-hosszabb időt engedély nélkül távol a kijelölt gondozási helyükről. Ezen időszak alatt fokozottan vannak kitéve bántalmazásnak, felnőttek általi szexuális visszaélésnek, szerhasználatuk is gyakrabban fordul elő, kriminalizálódásuk markánsan megjelenik, egészségi és pszichés állapotuk jelentősen romlik.

Szakmai tevékenység adatai

Megnevezés	Szakmai tevékenységek száma (halmozott) 2023 (2022)
Szociális segítő tevékenység	9185 (7322)
Családlátogatás	2652 (3526)
Esetkonferencia, szakmaközi megbeszélés, esetkonzultáció	55 (32)
Esetmegbeszélés	115 (98)
Egyéni gondozási-nevelési terv	105 (101)
Tárgyalás (nevelésbe vétel felülvizsgálat)	32 (34)
Tárgyalás (védelembe vétel felülvizsgálat)	52 (56)
Tárgyalás (védelembe vétel)	118 (80)
Egyéb hatósági tárgyalás	21 (22)
Környezettanulmány készítése	238 (173)

Forrás: JSZSZGYK

Szolgáltatásba közvetítések száma tárgyévben

Szolgáltatás megnevezése	Közvetítések száma
hátralékkezelés	13
intenzív családmegtartó szolgáltatás	11
jogi tanácsadás	56
fejlesztőpedagógus	10
mentálhigiénés tanácsadás	28
családkonzultáció	0
összesen	118

Forrás: JSZSZGYK

Hatósági intézkedésre megtett javaslatok száma

Védelembe vétel	77
Megelőző pártfogás	2
Családba fogadás	33
Ideiglenes hatályú elhelyezés	25
Harmadik személynél történő elhelyezés	4
Nevelésbe vétel	22
Gondozási hely megváltoztatása	5

Forrás: JSZSZGYK

Tárgyidőszakban legmagasabb számban **védelembe vételre** tettek javaslatot (77), mely nem foglalja magában a már elrendelt védelembe vételek felülvizsgálatakor tett javaslatokat. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálattól hatósági intézkedés kezdeményezése okán 52 (66) eset került át a Központba, melynek oka egyrészt az 50 óra feletti igazolatlan hiányzások, másrészt a családsegítő és a gyermekkel kapcsolatban álló szakemberek javaslatára az alapellátás keretében a problémák nem voltak megszüntethetők.

Családba fogadást 33 esetben javasoltak, illetve támogattak, mindegyik esetben a Gyámhivatal elfogadta a Központ javaslatát. Az elmúlt években megfigyelhető, hogy a családba fogadások száma hasonló eredményt mutat, a legtöbb esetben nagyszülők, vagy egyéb közeli hozzátartozók vállalják a gyermekek gondozását, nevelését. A legtöbb esetben ezek a családok igénylik az alapellátásban történő szociális segítő tevékenységet, mely tájékoztatásnyújtást, különböző szolgáltatásokba való közvetítést (hátralékkezelés, mentál, jogi tanácsadás), valamint adományokhoz való hozzájuttatást jelent. A **családba fogadás oka** legtöbbször a vér szerinti szülő alkalmatlansága (pl. szerhasználat, pszichés állapot), büntetés-végrehajtási intézményben, vagy külföldön való tartózkodása. A 2023. évben 118 (80) esetben vettek részt védelembe vételi, 52 (56) esetben pedig felülvizsgálati tárgyaláson.

Ideiglenes hatályú elhelyezést 25 (22) gyermek esetében, míg 4 (3) esetben harmadik személynél történő elhelyezést kezdeményeztek.

Az ideiglenes hatállyal (IH) elhelyezett gyermekek fele 6 éven aluli gyermek. Elhelyezésük kapcsán megemlítendő, hogy egyre kevésbé tud érvényesülni az a preferencia, amit a

jogszabály előír, azaz nevelőszülői elhelyezésük csak ritkán tud megvalósulni az IH ideje alatt, de a végleges gondozási hely nagyrészüknél ezt követően is csak gyermekotthonban tud megvalósulni. Az elmúlt időszakban további negatív fejleményeket tapasztaltak, ugyanis mostanra már a különleges gyermekotthonok (csecsemőotthonok) is teljes kihasználtsággal működnek, van, amikor több tucat újszülött tölt hosszú heteket, hónapokat kórházban, mivel férőhely hiányában nem tudják elhelyezni a gyermekeket.

Elmondható, hogy a kerületi gyámügyi osztállyal való együttműködés megfelelő, mind az esetfelelős és gyámügyi szakügyintéző szintjén, mind a vezetői szinten kielégítőnek mondható.

A családban történő nevelkedés elősegítése keretében segítséget adnak a családnak, a gyermek átmeneti gondozáshoz történő hozzájárulásában, és ezzel egyidejűleg a kiváltó ok megszüntetésében. A Központ részéről 2023 évben 18 gyermek volt átmeneti gondozás alatt, mely 9 családot érintett, a szülő lakhatási problémái, családi konfliktusok, bántalmazás, illetve a gyermek magatartási problémái miatt.

2023 évben 13 család fordult hozzánk átmeneti otthoni elhelyezéssel kapcsolatban. 3 család az Intézmény családok átmeneti otthonában lett elhelyezve, 3 család kerületen kívüli családok átmeneti otthonába sikerült elhelyezni, a többi család esetében más módon került megoldásra a lakhatási probléma, vagy elálltak intézményi formában történő elhelyezésüktől.

Észlelő- és jelzőrendszer

A veszélyeztetettség megelőzése érdekében Szakmai Egységük együttműködik más személyekkel, intézményekkel, kezdeményezi és összehangolja a szervezetek, személyek részvételét a jelzőrendszerben.

Az alábbi táblázatban látható az elmúlt 3 évben a Központhoz érkezett jelzések számának alakulása. 2021 évben 350, 2022 évben 297 jelzés, 2023 évben 320 jelzés érkezett a Központ részére.

Az egészségügyi szolgáltatók vonatkozásában kevesebb jelzés érkezett az előző évekhez viszonyítva.

A házi orvosoktól az elmúlt 3 évben nem érkezett jelzés szakmai egységükhöz. A házi orvosokkal való együttműködés nehezen, illetve egyáltalán nem tud megvalósulni.

A rendőrség esetében számottevő növekedés nem tapasztalható a jelzések számát illetően.

A köznevelési intézményektől érkező jelzések száma megközelítőleg azonos a 2022-es évvel.

Továbbra is feltételezhető, hogy a gyermekvédelmi problémák egy része láthatatlan maradt, nem került a gyermekjóléti szolgáltatás látókörébe

Összehasonlítás

- **2020. évben a jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések**
 - (350 jelzés, érintett személyek száma 344)
- **2021. évben a jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések**
 - (297 jelzés érintettek száma 220)
- **2022. évben a jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések**

 19 29

(307 jelzés, érintett személyek száma 344)

Jelzőrendszeri tag..	2021	változás	2022	változás	2023
Egészségügyi szolgáltató	32 (ebből védőnő 10)	↑	33 (ebből védőnő 15)	↓	25 (ebből védőnő 8)
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	12	↓	11	=	11
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	0	↑	5	↑	6
Átmeneti gondozást biztosítók	1	↑	2	↑	3
Köznevelési intézmények	163 (ebből óvoda 11)	↑	205 (ebből óvoda 21)	↑	207
Rendőrség	45	↓	12	↑	37
Ügyészség, bíróság	21	↓	10	↓	3
Pártfogó felügyelői szolgálat	2	↓	1	↓	0
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	1	↑	2	↓	0
Önkormányzat, jegyző	5	↓	2		4
Magánszemély	7	↓	10	↓	6
Járási hivatal gyámhivatala	1	↓	0	↑	2
Közüzemi szolgáltatók	20	↓	0	↓	0

Forrás: JSZSZGYK

3.2. Gyermek napközbeni ellátásának, gyermek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és az ezzel összefüggő tapasztalatok

3.2.1. Gyermek napközbeni ellátása

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék (továbbiakban: JEB) hét telephelyen összesen 492 férőhelyen biztosítja az illetékességi területén lakó-, illetve tartózkodási hellyel rendelkező családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, napközbeni gyermekjóléti alapellátás keretében napos bölcsődei szolgáltatásként.

1 20 24

JEB székhely:1082 Budapest, Baross u. 112.

Központi szervezeti egység

Telephelyek - tagintézmények

1083 Bp, Baross u. 103/A.	Mini-Manó Bölcsőde	férőhely: 75 fő
1083 Bp, Baross u. 117.	Babóca Bölcsőde	férőhely: 75 fő
1085 Bp, Horánszky u. 21.	Játékvár Bölcsőde	férőhely: 74 fő
1082 Bp, Nagy Templom u. 3	Gyermekkert Bölcsőde	férőhely: 72 fő
1087 Bp, Százados út 1.	Fecsegő-tipegők Bölcsőde	férőhely: 50 fő
1084 Bp, Tolnai Lajos u. 19.	Tücsök-lak Bölcsőde	férőhely: 74 fő
1089 Bp, Vajda Péter u. 37	Katica Bölcsőde	férőhely: 72 fő
1087 Bp, Kerepesi út 29/A.	Főzőkonyha	
1082 Bp, Szigetvári utca 1.	Biztos Kezdet Gyerekház	

A Bölcsődék **feltöltöttsége 2023 évben átlag 74 %-os** volt. Ez éves szinten átlag 351 fő beiratott gyermeket jelentett.

Kérelmek

2023. 01. 01. - 2023. 12. 31. között összesen 317 felvételi kérelmet nyújtottak be a kerületben élő szülők. Ebből felvételt kértek január és december közötti időszakban történő beszoktatással 281 gyermeknek, 36 gyermeknek 2024. január-februárra kérték a beszoktatás kezdetét.

Gondozási napok száma

Gondozási napok száma bölcsődei telephelyenként 2023. 01. 01. – 2023. 12. 31. között, a normatív támogatásánál figyelembe vehető jogszabály által engedélyezett 80%-ra figyelemmel:

	Műk. engedély alapján a férőhelyek száma	Férőhely 80 %-a	2023.01.31. megállapodások száma (egy napi adat)	
			fő	%
Mini-Manó	75	60	61	
Babóca	75	60	50	
Játékvár	74	59,2	59	
Gyermekkert	72	57,6	56	
Fecsegő- tipegők	50	40	33	
Tücsök-lak	74	59,2	44	
Katica	72	57,6	53	

25
Műk.

Összesen	492	393,6	356	72%
----------	-----	-------	-----	-----

forrás: JEB

A JEB bölcsődéiben gondozott gyermekek demográfiai adatai 2023.01.01. - 2023.12.31. közötti időszakban.

	Mini-Manó	Babóca	Játékvár	Gyermekkert	Fecsegő-tipegők	Tücsöklak	Katica
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő
2023. évben bölcsődei jogviszonnal rendelkező gyermekek száma összesen:	136	71	98	95	65	49	79
ebből:							
fiú:	75	41	50	43	32	31	51
lány:	61	30	48	52	33	18	28
Összesen főből (életkori megoszlás):							
2018. évben született:	0	0	0	0	0	0	0
2019. évben született:	10	5	9	9	10	1	6
2020. évben született:	61	31	34	47	24	10	40
2021. évben született:	53	29	38	35	20	30	23
2022. évben született:	12	5	17	4	11	8	10
2023. évben született:	0	1	0	0	0	0	0

forrás: JEB

2023. év folyamán a JEB bölcsődéiben a 492 (az SNI-s gyermekeket figyelembe véve 473) férőhelyen 593 fő gyermek rendelkezett bölcsődei jogviszonnal, figyelembe véve az év során beiratott gyermekeket, a folyamatos jogviszonnal rendelkező gyermekeket és a megszűnt jogviszonyú gyermekeket.

A bölcsődei jogviszonyok megszűnésének oka néhány esetben lakóhely változtatás, nagyobb részt óvodába iratkozás volt.

Bölcsődei mindennapok

A JEB Bölcsődéiben minden gyermek családi légkörben, saját képességei szerint fejlődhet, megtapasztalhatja a szabad játék örömét, élmény és fantázia világa gazdagodhat.

A közös élmények hozzájárulnak a gyermekek egészséges fejlődéséhez, a családi nevelés segítéséhez. Megteremtik az egyes ünnepek hangulatát, melyekkel élményekhez juttatják a gyermekeket és szülőket. A mindennapi életüket is igyeksenek színesebbé, gazdagabbá tenni a néphagyományok ápolásával, régi népszokások megismertetésével. 2023. évben is méltó módon búcsúztatták az óvodába kerülő gyermekeket, hangsúlyozva az együtt töltött idő örömeit.

A bölcsődei nevelés nagyon fontos része a család és a bölcsőde jó kapcsolata. Együttműködésükben egyenrangú partnerek, hiszen a közös cél, a gyermek harmonikus fejlődése. Minden lehetőséget megadnak a családok egységének megóvásához, az együtt neveléshez-, gondozáshoz, gondolkodáshoz. Különböző témákban szerveztek beszélgetéseket, előadásokat:

- a beszoktatáskor adódó problémákról,
- egészséges táplálkozásról,
- „Szülőség okosan”,
- só szoba használatáról,
- a 2023. évi bölcsődei programokról,
- az óvodába indulásról.

Bölcsődékben lehetőségeket teremtünk arra, hogy a kisgyermek a természettel kapcsolatot alakíthassanak ki. Ez fontos feladat, mert a célzott korai szocializáció nagyban elősegíti a tisztelet és szeretet kialakulását más élőlények és az élettelen természeti környezet iránt.

A csoportszobákban és az udvaron az életkori sajátosságot figyelembe véve a gyermek által biztonságosan használható, mégis ingergazdag, minél több ismeretet nyújtó tevékenykedésre ösztönző, az önállósodást elősegítő élettér került kialakításra.

Minden évszakban lehetőséget biztosítanak az udvarokon a közvetlen természeti környezet jelenségeinek élményalapú megfigyeléséhez. Az udvaron a gyermekeknek lehetőségük van a tavasszal virágokat, fűszernövényeket ültetni és ápolni. Az őszi időkben megismerkedhetnek a falevelekkel, termésekkel, amiket megfigyelhetnek, A bölcsődékben madáretetőket készítettek és helyeztek ki, így ismerkedtek a gyermekek az udvar élővilágával. A bölcsődék udvarain egy-egy komposztláda is elhelyezésre került. A környezeti nevelés megjelenik az alkotó-, zenei- és irodalmi kezdeményezések témájában, így a gyermekek egész napját körülöleli a téma.

A környezetvédelmi nevelést célzó program keretében a Józsefvárosi Önkormányzat 2023. évben is megállapodást kötött az Eötvös Lóránd Tudományegyetem fenntartásában működő Fűvészkerttel, melynek keretében a Mini-Manó Bölcsőde, Babóca Bölcsőde és a Gyerekház 3 éves gyermekei ősszel Fűvészkerti látogatás programon vehettek részt. Az ismeretterjesztő foglalkozásokon a gyermekek összesen 5 alkalommal látogattak el a Fűvészkertbe.

A Mini-Manó Bölcsődében rendszeresen ültetnek virágokat és fűszernövényeket, amiket a gyermekekkel együtt gondoznak, nevelnek. A magaságásokban a gyermekek megfigyelhették az élővilágot, nagyítóval kereshették a hangyákat, katicabogarakat és apró rovarokat. Egyéb udvari programok is megszervezésre kerültek, mint a tojáskeresés, vízzel-, homokkal történő ismerkedés, dióverés, szüretelés, lámpásgyújtás.

A Babóca Bölcsődében a kollégák és gyermekek minden napját a kreativitás járja át. A különböző eseményekre, ünnepekre való készülődés, a sok énekkel átszőtt tevékenység, rengeteg mosolyt csal mindenki arcára. A gyermekek mindig valami újat, váratlant mutatnak a felnőtteknek. Kisgyermeknevelők ezt viszonzva, mindig valami újra tanítják meg a gyermekeket. Bölcsődéik sok fiatal és tapasztalt kisgyermeknevelője együttműködve próbálja, minél változatosabbra szervezni a mindennapi programokat.

A Játékvár Bölcsőde területi adottságának köszönhetően egy tágas udvarral várja a játszani akaró gyermekeket. A taktilis érzékelést segíti az udvaron a mezítlábas játszótér (Taposó ösvény). Az ének, mese, vers, mondóka, mint fejlesztő eszköz napi szinten jelenik meg a csoportokban. Az irodalmi nevelést a bőséges, mindenkori modern pedagógiai szemlélettel kiválasztott könyvkészlet biztosítja a kisgyermeknevelők számára.

A Gyermekkert Bölcsőde kisgyermeknevelői sokféle tevékenységgel színesítik a mindennapokat. Tavasszal „füfejeket” ültetnek a gyermekekkel, melyet közösen locsolnak, megfigyelnek, ezzel tapasztalatot szerezve a gondoskodás fontosságáról. A természetben való kincskeresés minden időszakban izgalmas program, mely során az adott évszakhoz kapcsolódó természeti kincseket fedezik fel a gyermekekkel, legyen szó különböző virágokról, kövekről, falevelekről vagy jégről. A Bölcsődében Montessori jellegű csoport működik, ahol a mindennapok része a csendkör, aminek célja az egymásra figyelés, kooperációs képességek támogatása, illetve az érzékelés, észlelés elősegítése.

A Fecsegő-tipegők Bölcsődében hetente 2 alkalommal a nagycsoportokban „Okosfazék” elnevezésű játék keretében ismerkedhetnek a gyermekek az aznapi ebéd alapanyagaival, az ételkészítés fortélyáival.

Tudatosan felépített tematika alapján természetes eszközök és tárgyak bemutatásával és használatával a természettudomány világába nyújtanak betekintést a gyermekeknek. Cél, hogy a gyermek önállóan fedezhesse fel az őt körülvevő világot. Az őszi időszakban zenés, játékos, énekes-mondókás program beindítására került sor két csoportban, egy zenei alapvégzettségű kisgyermeknevelő vezetésével.

A Tücsök-lak Bölcsődében fontos szerepet kap a környezeti nevelés, ami a mindennapi tevékenységek részét képezi. A gyermekek kesztyűt, műanyaglapátot, locsolókannát kapnak és közösen ültetik balkonládákba a virágokat, majd közösen gondozzák, ápolják ezeket a növényeket. A gyermekek mindig érdeklődve és nagyon aktívan vesznek részt.

A Katica Bölcsődében kiemelten fontos a környezettudatos nevelés. Céljuk, a Madárbarát Bölcsőde cím megszerzése, valamint a környezettudatosság edukálása mind a szülők, mind a gyermekek számára. Zöld naptárt készítettek, ahol havi bontásban célokat fogalmaztak meg, amely mellé feladatokat rendeltek. De folytatták a már bevált gyakorlatot is, rendszeresen etetik a kertjükbe visszalátogató madarakat. A gyermekek nagyon élvezik, amikor a

kismadarak a madáretetőre szállnak és falatoznak a finom madáreleségből. Rendszeresen ültetnek virágokat és fűszernövényeket, melyeket közösen gondoznak, nevelnek.

2023. évben folytatódott a JEB zenei nevelés projektje. A zenei felelős munkatárs minden gyermekcsoportban előre meghatározott rendszer szerint tartotta meg a programját.

A gyermekek és a kisgyermeknevelők is szívesen vettek részt a zenei foglalkozásokon. A bemutatott hangszerek a gyermekek érdeklődését felkeltették, számos ritmus és húros hangszer rezgésvilágát ismerhették meg a foglalkozások alkalmával. Szívesen pengették meg a gitárt és próbálták ki az egyéb hangszereket.

A zenei felelős további feladata a kisgyermeknevelők zenei nevelésben való támogatása különböző ötletekkel, új ismeretekkel.

2023. októbertől a Ringató Alapítvány ingyenes Ringató programot tartott az esélyegyenlőség jegyében minden intézményükben. A program a Mini-Manó Bölcsődében és a Babóca Bölcsődében a délutáni órákban került megtartásra. A két bölcsődében összesen 19 alkalommal vehettek részt a szülők gyermekeikkel. További 11 alkalommal a Gyermekkert Bölcsődében, a délelőtti órákban, a csoportszobákban a kisgyermeknevelők közreműködésével került megtartásra.

A Biztos Kezdet Gyerekházban 11 alkalommal került sor Ringatóra. A családok minden alkalommal aktívan vettek részt a programon.

A sajátos nevelési igényű és korai fejlesztést igénylő gyermekek nevelése több bölcsődében is biztosítva volt az év során.

A Tücsök-lak Bölcsőde tagintézményben a kisgyermeknevelők a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat VIII. kerületi tagintézmény munkatársaival együttműködve és fejlesztő munkájukat segítve látják el a nevelési-gondozási feladatokat. A gyermekek napközbeni ellátás keretében kapták meg az egyéni fejlesztést az erre a célra külön kiépített tornaszobában. Az utazópedagógus hetente egy alkalommal jön a Bölcsődébe fejleszteni a gyermekeket. 2023. évben átlagosan 11 fő gyermek ellátását biztosították. Részleges integrációban az egység egyik csoportszobájában 6 fő gyermeket láttak el, esetükben a nap bizonyos időszakában valósul meg a teljes integráció, pl.: az udvari játék során, a többi gyermek esetében teljes integrációt biztosítanak a 12 fős csoportokban.

A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat VIII. kerületi tagintézményének szakemberei a Katica Bölcsődében is biztosítanak korai fejlesztési lehetőséget. A szakemberek minden héten egy alkalommal mennek a Bölcsődébe fejleszteni a gyermekeket. 2023. évben átlagosan 3 fő gyermek ellátását biztosították a Bölcsődében.

Továbbá a Mini-Manó Bölcsődében átlagosan 4 fő, a Babóca Bölcsődében átlagosan 1 fő, a Gyermekkert Bölcsődében átlagosan 2 fő és a Fecsegő-tipegők Bölcsődében átlagosan 1 fő gyermek ellátását biztosították.

Fent leírtak meghatározóak a sajátos nevelési igényű és korai fejlesztést igénylő gyermekeket ellátó bölcsődék férőhely kihasználtságának alakulásában.

A gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervezetek több alkalommal kértek a gyermek ellátottságára, gondozottságára, életkorának megfelelő fejlettségére, fejlődésére,

 25

29

gyermekvédelmi problémákra utaló jelekre, a szülőkintézménnyel való kapcsolatára vonatkozó tájékoztatást, pedagógiai szakvéleményt a bölcsődétől. 2023. évében 33 alkalommal került szakvélemény kiállításra.

A JEB saját honlapján folyamatosan frissülő információkhoz, aktualitásokhoz férhetnek hozzá a szülők. Elérhetősége: www.bolcsode-bp08.hu

Gyermekétkeztetés

Nagy hangsúlyt fektetnek a gyermekek korszerű, egészséges és kiegyensúlyozott étkeztetésre. Az előírt napi energiaszükséglet 75%-át napi négyszeri étkezéssel (két fő- és két kísétkezés) biztosítják. A gyermekek étkeztetésének szabályait a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szól 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet szabályozza.

Minden alapanyagból a lehető legkedvezőbb táplálkozás- és élettani, illetve minőségi termékek kerültek beszerzésre. Az étlaptervezés során szakembereik gondosan ügyeltek a minőségre és a változatosságra is egyaránt. Fent említett jogszabályi előírás betartása, az élelmiszer árak emelkedése, a táplálékallergiás gyermekek diétás szükséglete megnövelte az étkeztetésre fordított költségeket. Továbbá egyre több a különböző okokból (pl.: fejlődési lemaradás, sajátos nevelési igény) bölcsődében maradó 3 év feletti gyermekek száma, amely az élelem mennyiségi emelkedését is okozta.

A kisgyermeknevelők, az ételmezésvezetők és a bölcsődevezetők között folyamatos az együttműködés annak érdekében, hogy a gyermekek a számukra legmegfelelőbb ételeket kapják. Minden szakember számára az a legfontosabb, hogy az itt töltött idő alatt minden gyermek egészségesen táplálkozzon, és jól lakjon. Ennek érdekében közös és rendszeres étlapmegbeszéléseken vesznek részt az ételmezésvezetők és a bölcsődevezetők.

Önként vállalt alapellátáson túli szolgáltatások

Térítésmentes önként vállalt alapellátáson túli szolgáltatás

Egyéb gyermeknevelést segítő szolgáltatások

Játszóház, - családi délután

2023. tavaszán a hagyományokhoz híven megnyitották a Palánta Játszóházat a Babóca Bölcsődében valamint a Palánta Családi Délutánt a Fecsegő-típegő Bölcsődében. Összesen bölcsődénként 6-6 alkalommal tudták biztosítani a családoknak szombatonként 15 órától – 18 óráig a bölcsődei étellel való ismerkedést, kreatív foglalkozásokon való részvételt, illetve mozgásfejlesztő játékok kipróbálását. A családoknak kellemes elfoglaltságot jelentett a szombatonként megrendezett közös délután, ahol lehetőségük nyílt a szülőknek a kötetlen beszélgetésre, ismerkedésre, a gyermekeknek pedig a közös szabad kötetlen játéokra. A nagyobb gyermekek a szülőkkel közösen kézműves foglalkozáson vehettek részt a kisgyermeknevelők segítségével.

A tavaszi programok között szerepelt: Tavaszköszöntő-húsvétváró, Víz világnapja, bábelőadás, Zendül a természet – virág ültetés, Óvd a földet, Madarak és fák napja.

Az őszi-téli programokat 3-3 alkalommal sikerült megrendezni. Első alkalommal őszi kopogtatók készültek, szüreti és Márton-napi vigasság került megrendezésre. Családi naptárak is készültek, ami nagy sikert aratott a családok körében. Adventi készülődés is kellemes hangulatban telt, karácsonyfadíszek, asztaldíszek és kopogtatók készültek fenyőágakból, termésekből és apró díszekből. Ezeket az elkészített díszeket nagy örömmel vitték haza a családok. A délutánok nagyon jó hangulatban teltek, alkalmanként (9-10 család) 10-15 gyermek vett részt a programokon.

Fejlesztő eszközök, alapvető gyermekgondozási eszközök kölcsönzése

A hátrányos helyzetű, kisgyermeket nevelő családok közvetlenül, vagy a családgondozójuk, otthoni kisgyermeknevelőjük segítségével kérve fordulnak az intézményhez, hogy a gyermek gondozásához szükséges eszközöket térítésmentesen kölcsönözhessek. Lehetőségünk szerint bővítik a készleten lévő eszközparkot, hogy minél korszerűbb, egyszerűen kezelhető felszerelési tárgyat tudjanak biztosítani a rászorulóknak. Leggyakrabban babakocsira, kiságyra van szükség.

Az adományba kapott bébihordozókat, etetőszékeket, sterilizálókat, cumisüveg melegítőket is kölcsönzik, vagy véglegesen tovább ajándékozzák.

Nehézségink:

- a visszahozott ágyak, babakocsik tisztítására, fertőtlenítésére nincs mosókonyha,
- az értékes eszközöket kölcsönző családok elérhetőség nélkül távoznak a kerületből.

A Gyerekházba járó szülőknek szakkönyveket is kölcsönöznek, melyek gyermeknevelésről, foglalkoztatásról, fejlesztésről, a családi élet különböző nehézségeiről szólnak. A rendszeresen ide látogató édesanyák időnként alapvető gyermekgondozási eszközöket is kérnek, pl. orrszívót, hőmérőt, fejtető eltávolító fésűt, gyermek poharat, körömvágó ollót.

A 2023-as évben a rászoruló családokat, a Gyerekházba érkezett tartós élelmiszerrel, bébiétellel, tápszerrel, tisztító és tisztálkodási termékekkel, gyermek és felnőtt ruhával, cipővel, használati tárgyakkal, babakocsival segítették.

Prevenációs fejlesztő programok

A kisgyermek fejlődésmenete különböző. A gyermek első három éve, amikor a járás, beszéd, gondolkodás kialakul, nagy fontossággal bír. A nem megfelelő fejlődés következtében a kisgyermek a későbbiekben beilleszkedési, tanulási zavarokkal küzdhetnek. Különböző fejlesztő tevékenységekkel, prevenációs céllal segíthető a gyermekek átlagos fejlődésmenete. A prevenációs fejlesztő programok előre meghatározott időszakokban a JEB szakmai szervezeti egységeiben működtek.

2023. évben 7 intézményben került sor Kutya terápiás (állatasszisztált) foglalkozásra. A foglalkozás során a kutya jelenléte és aktivitása biztosítja, hogy a gyermekek fizikai, érzelmi, szociális és kognitív funkciói javuljanak. A gyermekek a foglalkozást tartó felnőttek segítségével alakítottak ki kapcsolatot az állattal. A foglalkozás pozitív hatásai voltak: szorongás oldás, motiváció növelés, nagymozgás, finommotorika, szociális-kommunikációs készségek, figyelem, koncentráció fejlődés, élményterápiás hatás. Természetesen a segítőkutya vizsgázott terápiás állat, a feladatra felkészített, minden körülmények között

kiegyensúlyozott, nyugodt, agressziótól mentes, szociálisan érzékeny, barátságos, bízik az emberekben, az erős környezeti ingereket (zaj, szagok, hirtelen mozgás) is jól bírja. A foglalkozáson való részvételhez külön szülői beleegyező nyilatkozatot kértek.

A Játékvár Bölcsődében 10 alkalommal Dinamikus Szenzoros Integrációs Terápiát vehettek igénybe a kerületben élő családok. A korai intervenció hatására a gyermek fejlődése optimalizálódhat. Ezeket az alkalmakat a családok rendszeres igénybe vették, ahol a kisgyermek fejlesztése mellett a szülők is pszichológiai tanácsadásban részesülhettek.

Az év során gyermekfogászati alapellátás keretén belül a Semmelweis Egyetem fogorvos hallgatói által tartott prevenció fogászati szűrésre került sor minden bölcsődében. Minden gyermeket megvizsgáltak és a szülőket írásban tájékoztatták az esetleges problémákról, további kezelések lehetőségeiről.

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék nemzetközi projektjei során tett látogatások, tanulmányutak, megszerzett tudások hozadéka a Mini-Manó Bölcsődében kialakított EduLAB 0-6 Felfedező gyermek - játékos természettudomány labor (továbbiakban: Labor)

A bölcsődei nevelés feladatai közé tartozik többek között a megismerési folyamatok fejlődésének segítése. A természettudományos nevelés fontos területe a kora gyermekkor, mert megalapozza a tudományos megismerést, és a későbbi tanulási képességekre (korai iskolaelhagyás megelőzésére) is pozitív hatással van. A szülők és a kisgyermeknevelők részére természetes anyagokat, terméseket, újrahasznosított anyagokat bemutatva, ismertette meg a környezetünkben lévő törvényszerűségeket a 12 alkalmas előadássorozat.

A Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásait igénybe vevő kisgyermekes családok illetve egyedülálló szülők részére lelkiigondozás szolgáltatás igénybevételének lehetőségét biztosítottuk. A lelkiigondozó segítséget nyújtott az új életszakaszokhoz való átmenetekhez (a szülés és a szülés után kialakult félelmek), továbbá a családon belüli konfliktus helyzetek kezelése, krízisek, betegségek, kudarcok, gyász és az újrakezdés pillanataiban bekövetkezett zavart lelkiállapotok kezeléséhez. A szolgáltatás 2023. őszén kezdődött, a szülők rövid ismerkedést követően már rendszeresen igényelték ezt a lehetőséget.

„Szülőség okosan” címmel előadásokra került sor minden bölcsődében. A program **célja a szülők ismereteinek és önbizalmának növelése**, ezáltal a **jobb szülő-gyermek kapcsolat elősegítése**. A szakember **nem azt mondta el**, hogyan kell szülőnek lenni, hanem gyakorlatias stratégiákat adott, amelyeket a családok az értékeikhez, meggyőződéseikhez és igényeikhez igazíthattak. A résztvevő szülők mindegyike nagyon jól érezte magát az előadásokon.

Pszichológus tanácsadás

A 2023-as évben is folytatódott a korábbi években kialakult gyakorlat a bölcsőde-pszichológiai tevékenység keretében:

- Bölcsődelátogatások, havi rendszerességgel átlagosan 2 nap intézményenként. Ennek során a bölcsődei csoportokba járó gyermekek megfigyelése, folyamatos utánkövetése, kérdéses esetben konzultáció a kisgyermeknevelő és bölcsődevezető kollégákkal.

- Biztos Kezdet Gyerekházban átlagosan havi 3-4 alkalom, ahol a mindennapi feladatokba való bekapcsolódás, szülők és kollégák részére konzultációs lehetőség, életvezetési tanácsadás voltak a főbb tevékenységek.
- Személyes, telefonos és online szülőkonzultáció.
- Kisgyermeknevelő kollégák részére életvezetési tanácsadás.
- Bölcsődevezetők és helyetteseik részére egyéni konzultációs lehetőség.
- Egyéni konzultációs lehetőség a JEB Központi Szervezeti Egység dolgozóinak részére.

A 2023-as év első felében a Babóca Bölcsődében havi rendszerességgel esetmegbeszélő foglalkozást szerveztek, tekintettel a nagy létszámú pályakezdő és új dolgozóra, elősegítve a kollégák közötti kommunikációt, aktív segítségnyújtást. A foglalkozások során a kollégák pozitív visszajelzéseket kaptak, így felmerült az igény a foglalkozások folytatására is.

A személyes, telefonos és online tanácsadási lehetőséggel intézményenként átlagosan 6-7 fő élt. A felmerülő témák a gyermekek életkori sajátosságai, általános fejlődése, regulációs problémák, valamint a családon belül felmerülő normatív- és paranormatív krízisek, életvezetési nehézségek kérdéseiből tevődtek össze. Ezen kívül számos alkalommal kerültek elő a sajátos nevelési igénnyel kapcsolatos kérdések.

A nyár folyamán a pszichológus részt vett a Biztos Kezdet Gyerekház által szervezett nyári táborban. Ennek keretén belül már a szervezési munkálatokban is aktívan részt vett, a tábor során pedig a napi feladatok ellátása mellett a kollégák és a családok pszichés megsegítése volt a főbb tevékenység. A táborban megrendezésre került egy rövid csapatépítő, ismerkedő foglalkozás a szülők és a gyerekek részére, amelyet a pszichológus vezetett. A táborban töltött 5 nap alatt minden résztvevő család igénybe vette a konzultációs lehetőséget a körülmények adta kötetlen formában.

Szeptembertől a beszoktatás megsegítése, az új szülőkkel való ismerkedés, pszichés támogatás, az új kollégákkal való beszélgetés következett. Ezen felül szeptember hónaptól havi rendszerességgel elindultak az állatasszisztált foglalkozások 6 bölcsődében és a Biztos Kezdet Gyerekházban. A foglalkozások próba jelleggel indultak, így első körben minden bölcsőde 1 alkalommal tudott részt venni. A foglalkozások lebonyolításában egy terápiás kutya és kutyás felvezetője, valamint a pszichológus, mint foglalkozásvezető vett részt. A kollégák és a szülők visszajelzései alapján a játékos alkalmak nagyon népszerűek voltak, már egy alkalom alatt is számos pozitív hatás volt tapasztalható.

Októbertől a pszichológus és a gyógypedagógus lehetőséget kapott megbízási szerződés keretén belül egyéni és kiscsoportos fejlesztés tartására, melynek kijelölt helyszíne a Játékvár Bölcsőde tornaterme volt. A foglalkozások szenzoros szemléletben szerveződtek, heti rendszerességgel 3 csoport megtartására volt lehetőség, csoportonként 30 percben. A fejlesztés iránt nagyszámú család érdeklődött, végül összesen 8 kisgyermek vett részt a foglalkozásokon. A fejlesztés ideje alatt igény szerint lehetőség volt nevelési témákban szülőtréninget is igénybe venni, ezt a lehetőséget 3 szülő vette igénybe.

Integrált szülő- csecsemő konzultáció

 29

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék –Mini-Manó Bölcsődéjében integrált szülő - csecsemő konzultáció vehető igénybe. A konzulens segíti a szülők és a gyermek közötti kisiklások mielőbbi korrigálását, annak érdekében, hogy a gyermek kötődési mintája a biztos kötődés felé mutasson, a gyermek személyiségfejlődése normál úton haladjon, ezáltal egyénisége kiteljesedjen.

Olyan gyakori csecsemő és kisgyermek regulációs zavarok esetén nyújt segítséget a szakember, mint:

- indokolatlan hosszú sírás - túlzott nyugtalanság,
- szoptatási-étkeztetési nehézségek, étkezési nehézségek, (a gyermek az ételt nem fogadja el, az étkezést/ étkeztetést visszautasítja, figyelemeltereléssel étkezik, túlzóan válogatós),
- altatási- alvási – átalvási nehézségek (a gyermek éjszaka gyakran felriad, nehezen alszik el, alvása nyugtalan).

A szolgáltatás a kerületi családok számára elérhető és ingyenes.

2023 évben 21 család vette igénybe a szolgáltatást, a konzultációk két család esetének kivételével sikeresen lezárultak. A két család 2024 évben is igényt tart a szolgáltatásra, a konzultációs alkalmak az esetükben folytatódnak. 17 család, bár lezárultak a konzultációk, de továbbra is igénylik a nyomon követés lehetőségét, ők telefonon tartják a konzulenssel a kapcsolatot.

A családok leginkább étkezési/étkeztetési elakadással, majd alvási/elalvási/átalvási nehézséggel, végül a legkisebb esetszámban túlzó dac korrigálásával keresték fel a szakembert.

A konzultációt igénylő családok mindegyikére jellemző, hogy a gyermek hozzáfér a digitális eszközökhöz. Több esetben a telefon, a laptop, mint figyelemelterelő eszköz van jelen a mindennapjaikban.

A konzulens munkáját segíti a bölcsőde élelmezésvezetője, aki az alternatív táplálkozás miatti étkezési/ étkeztetési zavarok esetében tesz javaslatokat.

A bölcsőde nyári zárása alatt telefonon volt elérhető a szakember.

Gyógypedagógiai fejlesztés

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődéknél 2023. szeptembertől 1 fő gyógypedagógus álláshely bővítést történt. Szeptembertől a szomatopedagógus szakirányú gyógypedagógus mellett egy logopédiai szakirányú gyógypedagógus szakember is végzi feladatait.

A kisgyermek ellátásban fontos feladatunk a normál fejlődésmenettől való eltérés korai felismerése, a hátrányok és következményeik enyhítésére való törekvés.

A bölcsődében dolgozó gyógypedagógusok ismerik a fejlesztő munka elméleti összefüggéseit, a különféle fejlesztőprogramok, gyakorlatok módszertani elveit, illetve azok gyakorlati végrehajtásának formáit. Munkájuk során együttműködnek a kisgyermeknevelőkkel, szülőkkel és fejlesztő szakemberekkel.

Gyógypedagógusaik folyamatos szűrésekkel, megfigyelésekkel, csoportos és egyéni fejlesztőprogramokkal segíti a gyermekek fejlődését.

 30

2023 évben szomatopedagógus munkatársunk a bölcsődei csoportokban előre tervezett rendszernek megfelelően végezte feladatit. Az év során 153 esetben kerültek gyermekek szűrésre, 32 esetben vett fel SEED fejlődési skálát is, 2 gyermek részesült komplex korai fejlesztésben, továbbá 2 gyermeket dinamikus szenzoros integrációs megsegítésben részesített.

A Gyerekház folyamatos szülőknek szóló tanácsadást végzett, hiszen nagyon fontos, hogy a szociokulturális hátrányokkal küzdő családoknak is olyan formáját mutathassák meg a fejlesztő feladatoknak, amik könnyen elsajátíthatóak. Kifejezetten nagy igény volt a gyógypedagógiai fejlesztésre. 62 családnál mutatkozott olyan gyermeket érintő fejlődési nehézség, ami beavatkozást igényelt.

2023. évi bölcsődei megfigyelések, szűrések alapján összesen 131 fő gyermek igényelt különböző gyógypedagógiai fejlesztést vagy nyomon követést. Ezenfelül kéthetente egy alkalommal gyógypedagógiai teamet tartott a tagintézmények kisgyermeknevelőinek. Szeptember és október hónapban a feladatai ellátása mellett bevezette a logopédus munkatársat a bölcsődei mindennapokba és segítette a beilleszkedését.

Október végén a szükségleteknek megfelelően került kialakításra az ellátási körzete, ennek megfelelően a Játékvár Bölcsődében, a Tücsök-lak Bölcsődében és a Gyerekházban végzi feladatait.

A Tücsök-lak Bölcsődében november hónaptól kísérleti jelleggel bevezetésre került egy gyógypedagógiai program, melynek során a legfőbb cél az volt, hogy a tagintézménybe járó összes gyermeknek a szűrése megtörténjen, hol megfigyelés és konzultáció, hol pedig a SEED Fejlődési Skála alapján. Kiemelten fontos, hogy a kisgyermek mihamarabb az állapotának megfelelő fejlesztéshez hozzájusson és hogy a családokat megsegíthessék ebben a nehéz helyzetben. Ugyanennyire hangsúlyos figyelmet kap a kisgyermeknevelők megsegítése, felkészítése, a kisgyermek és a család támogatására.

Amennyiben a fejlődés menetében eltérés mutatkozott a gyermekek szülei tanácsadáson vehettek részt. A konzultációs alkalmak során útmutatást kaptak a fejlesztés lehetséges módjáról és helyéről. A szülők számára a gyógypedagógus megtanított különböző játékos tevékenységeket, amellyel a kisgyermek fejlődését segíthették. A kisgyermeknevelők szintén tanácsadást kaptak arról, hogy miként segíthetik meg a lehető legoptimálisabb módon a rájuk bízott kisgyermeket. A gyógypedagógus a közös játéktevékenységeket bemutatta, hospitálta, korrigálta.

A fejlődés nyomonkövetése folyamatos. A gyógypedagógus ezen túl egyéni foglalkozásokat biztosít azon kisgyermek számára, akiknek fejlettségi állapota ezt indokolja.

Fontos jövőbeli feladat a gyermekek fejlődésének a visszamérése, erről a szülők tájékoztatása és ennek alapján a családok megsegítése. Ám ezen időszak alatt sem feledkeztek meg az újonnan érkező gyermekek szűréséről, illetve a megkezdett egyéni foglalkozások folytatásáról és a kisgyermeknevelők belső képzéséről.

Az év utolsó két hónapjában 12 gyermek szűrése történt meg SEED fejlődési skálával és a szülői tanácsadások után megkezdődtek az egyéni megsegítések a kisgyermekek részére.

Logopédus munkatársuk 2023 szeptember végén kezdte meg munkáját a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődéknél. Annak érdekében, hogy alaposan megismerje a bölcsődék működését, annak vezetőit, munkatársait, az első időszakban a szomatopedagógus munkatársuk segítette őt.

Október végén a szükségleteknek megfelelően került kialakításra az ellátási körzete, ennek megfelelően a Babóca Bölcsődében, a Mini-Manó Bölcsődében, a Gyermekkert Bölcsődében és a Fecsegő-tipegők Bölcsődében látja el a gyógypedagógiai feladatokat.

A gyermekek állapotának felmérése játékos formában történik: a csoportjában megfigyeli a gyermek spontán beszédét, kifejezéseit, kommunikációját. Figyeli a mozgását, aktivitását, figyelmét, vizsgálja szókincsét. Kisgyermeknevelőivel, szüleivel szoros együttműködve fül-orr-gégésszel, védőnővel, hallásvizsgálatot kezdeményez, melynek eredményétől függően tervezi a fejlesztő foglalkozás következő lépéseit.

Az életkori sajátosságokhoz igazodva, a bölcsődékben zajlik a foglalkozás, heti egy alkalommal egyéni/ kiscsoportos terápiás formában. A terápia egy komplex folyamat, melynek célja a beszédindítás és az ehhez szükséges készségek kialakítása, így szerepet kap benne többek között a hallási figyelem, a nagymozgások, a finommotorika fejlesztése, a saját testen, térben való tájékozódás képességeinek fejlesztése, valamint az emlékezetfejlesztés is. A komplex gyógypedagógiai foglalkozás maximálisan alkalmazkodik a gyermekek egyéni haladási tempójához. Alaposan kidolgozott lépésekből áll, a fokozatosság elvére épít. Mozgatható, manipulálható eszközökkel tevékenykedtet, ennek hatására intenzíven fejlődik az aktív és passzív szókincs is.

Logopédusunk által 87 esetben kerültek gyermekek szűrésre, 31 gyermek részesült egyéni komplex korai fejlesztésben. A Biztos Kezdet Gyerekházban a szülőkkel konzultációt végzett, hiszen a gyermekek fejlődése érdekében elengedhetetlen a szoros együttműködés a családokkal.

Otthoni gyermekgondozás

Az otthoni gyermekgondozás alapvető célja, hogy segítséget nyújtson az arra rászoruló családoknak ikerszülés esetén, vagy ha a szülő betegsége miatt nem képes a gyermek gondozására.

A szolgáltatás gyakoriságát és időtartamát a család igényei határozták meg. Otthoni gyermekgondozás szolgáltatást a hét mindennapján, szükség szerint biztosítottak. A szakmai munka tartalma a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozás-nevelés, felügyelet volt.

Az otthoni gyermekgondozást ellátó kisgyermeknevelők feladatai:

Közreműködik, tanácsot ad a gyermek pszichoszomatikus fejlődését elősegítő napirend kialakításához.

A nyugodt étkezéshez (szoptatáshoz) szükséges tárgyi, környezeti feltételek megteremtése, segítése szükség esetén a gyermek etetése.

A gyermek alkalom szerinti pelenkázásának, öltöztetésének segítése, vagy annak elvégzése.
Nyugodt alvást biztosító feltételek megteremtése.

Fürdetéshez szükséges eszközök előkészítése, a gyermek fürdetésének segítése, vagy a gyermek fürdetése.

A gyermek életkorának, fejlettségének megfelelő napirend, játszóhely és játéktevékenység megszervezése, a szülők figyelmének felhívása a gyermek korának megfelelő eszközökre, játékokra.

A gyermek etetéséhez, korának megfelelő táplálék szükség szerinti elkészítésben való segítség, vagy annak elkészítése, a gyermek etetése.

A gyermek levegőztetése az időjárásnak megfelelően.

Figyelemmel kíséri a gyermek testi, mozgás, értelmi, érzelmi fejlődését.

Figyeli a gyermekorvos, védőnő tanácsait, a preventív szűrések, kötelező oltások fontosságát, időpontját a szülőknél tudatosítja, közreműködik az oltások során.

2017. évben összesen 1.287 órában 338 alkalommal, alkalmanként 4 óra időtartamban látták el feladataikat a kisgyermeknevelő munkatársak.

2018. évben összesen 1.873,5 órában 521 alkalommal, alkalmanként átlag 4 órában látták el feladataikat a kisgyermeknevelő munkatársak.

2019 évben összesen 1.273 órában 329 alkalommal, alkalmanként átlag 4 órában látták el feladataikat a kisgyermeknevelő munkatársak.

A kialakult járványügyi helyzet miatt a 2020. év egy speciális év volt az otthoni gyermekgondozás szolgáltatásban is.

2020.évben összesen 577 órában 148 alkalommal, alkalmanként 4 óra időtartamban látták el feladatukat a kisgyermeknevelő munkatársak. Az év során a családok a veszélyhelyzet miatt nem kérték a személyes találkozást. A szülőkkel a Gyerekház szakmai facebook oldalán és telefonon keresztül napi rendszerességgel tartottuk a kapcsolatot.

2021. évben összesen 1148 órában 302 alkalommal, alkalmanként 4 óra időtartamban látták el feladatukat a kisgyermeknevelő munkatársak.

2022. évben összesen 708 órában 177 alkalommal, alkalmanként 4 óra időtartamban látták el feladatukat a kisgyermeknevelők.

2023. évben összesen 1095 órában 274 alkalommal, alkalmanként 4 óra időtartamban látták el feladatukat a kisgyermeknevelők.

Az otthoni gyermekgondozás szolgáltatásban dolgozó kisgyermeknevelők munkaidejük egy részében vagy egészében a Gyerekház feladatainak ellátását és a Duális képzés adminisztratív feladatait segítették.

3.2.2. A gyermekek esélynövelő szolgáltatásai

Biztos Kezdet Gyerekház

A Biztos Kezdet Gyerekház gyerekvédelmi alapellátást szolgáltat a Gyvt. 38/A. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően. Elsősorban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskort még el nem ért gyermekek egészséges fejlődéséhez biztosítja a képesség-

kibontakoztató foglalkozást, állapotfelmérést, fejlesztést a szülőknek, elsősorban az anyukáknak a gyermekükkel együtt történő részvételével.

A 2023-as évben a csoportos foglalkozásokat, fejlesztő programokat a megszokott heti tematikus terv alapján szervezték és tartották meg. A szülőket ügyintézésben segítették, adományokat fogadtunk és adtuk át, szükség esetén egyéni fejlesztésekben támogattuk meg a családokat. Továbbra is igénybe vették a Gyerekház mosási és szárítási szolgáltatását a telefonálási és internet használati lehetőséget.

Napi egyszeri kísértkezést biztosítottak a gyermekek részére, emellett lehetőség szerint segítettek a családokat tartós élelmiszer és bébiétel adománnyal. Az édesanyákkal alkalmanként háztartási ismeretek keretében közösen sütötték a szerdai tízórait. Emellett pedig egy új programot is elindítottak, melyet havi egy alkalommal tartottak meg. A 2023-as év második felében, a szülők aktív bevonásával hagyományos cigány ételeket, finomságokat főztek, sütöttek. A programot a hónap utolsó keddjén tartották, amelyet Cigánykeddnek neveztek el. Ezen alkalmakkor az édesanyák ajánlottak egy-egy általuk gyakran készített ételt és azt, közösen főzték meg a Gyerekház konyhájában. Így készült szabolcsi töltött káposzta, húzott rétes és májas tészta is. Főzés közben beszélgettek a szokásokról, hagyományokról, kultúráról.

2023. évben 84 fő gyermek látogatta a Gyerekházat. Ebből 25 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, ezen belül 11 fő hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű. A bejáró gyermekek közül 24 fő a VIII. kerület valamely szegregátumában vagy szegregációval veszélyeztetett területen él életvitelszerűen.

2023. évben 44 gyermek és családja vette rendszeresen igénybe a Gyerekház szolgáltatásait. Az igénybevevők 50%-a részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű) és/vagy szegregátumban vagy szegregációval veszélyeztetett területen él életvitelszerűen, további 10 család alacsony jövedelmű és/vagy gyermekjóléti alapellátásban részesül.

A szülők védőnői, pszichológusi, gyógypedagógiai, gyermekorvosi tanácsadáson, beszélgető körökben vettek részt. Ezek az alkalmak segítséget nyújtottak a szülők számára a gyermekek nevelésében, a szülővé válás nehézségeinek megoldásában, ezzel erősítve a szülői kompetenciákat.

A JEB pszichológusa 110 alkalommal, gyógypedagógusai (szomatopedagógus és logopédus) 151 alkalommal voltak jelen az intézményben, a napi feladatok segítése mellett, spontán beszélgető körök levezetését, csoportos és egyéni tanácsadást, konzultációkat, szűrést, fejlesztést elősegítő foglalkozásokat tartottak, végeztek, rendszeresen vettek részt szakmai teamünkön. Segítséget nyújtottak a gyermekek esetleges fejlődési elmaradásának felismerésében, a gyermekek fejlődésének megfigyelésében. A Gyerekház dolgozói és a szülők számára útmutatást adtak, illetve gyakorlati tanácsokat biztosítottak a gyermekek fejlesztésének megsegítéséhez.

Külső szakember bevonásával a szülők olyan képzésen és beszélgető körben vettek részt, ahol megismerkedtek a mellővizsgálatával és fogmosás legfontosabb lépéseit is megtanulták az édesanyák.

A Gyerekházban az év során változás történt a munkatárs személyében. Az álláshely betöltéséig a JEB szakemberei segítették a mindennapi munkavégzést.

A 2023-as év során heti rendszerességgel biztosítottak mozgásfejlesztő foglalkozásokat, amelyeket gyógypedagógusok segítségével terveztek meg és vezettek le. A szakemberek igény szerint szűrtek és végeztek egyéni és/vagy csoportos fejlesztő tevékenységet minden kisgyermeknél, a szülő aktív bevonásával. A Gyerekházban a zenei élményt a mindennapi mondókázás, éneklés mellett a JEB zenei felelőse és a Ringató foglalkozás vezetője segítette, összesen 46 alkalommal.

A közösségi programjaikkal, rendezvényeinkkel a szociális kompetenciákat kívánják elősegíteni, külső kapcsolatainkat elmélyíteni. A Gyerekház szolgáltatásainak megismertetése és új családok toborzása érdekében rendszeres külső programot szerveztünk. A 2023. évben 27 közösségi programot szerveztek, melyeket a Gyerekházban és külső helyszínen tartottak meg. A rendezvények szervezése alkalmával igyekeztünk egy-egy jeles nap köré építeni a tematikát. Tartottak többek között farsangi-, és szüreti mulatságot, a játszóudvaron húsvéti tojáskeresést, mikulás karácsonyi ünnepséget, állatkerti kirándulást, a hagyományos búcsúztató ünnepségünket és állatasszisztált foglalkozáson is részt vehettek a családok. A jó időre való tekintettel augusztusig havonta egy alkalommal Családi délután nevű szabadtéri programunkon ismertették a szülőkkel intézményük szolgáltatásait.

Nyáron ismét megszervezték Családi táboroztatásunkat, ahol 9 családnak tudtuk biztosítani a nyári családi programot. A tábor 5 napja lehetőséget biztosított, hogy jobban megismerjük a családok belső működését, ritmusát, sokkal bensőségesebb kapcsolat alakult ki a dolgozók és a családok között, és a családok belső kötelékét is erősítette.

Heti rendszerességgel tartottunk szakmai teameket, összesen 53 alkalommal, melyeken a Gyerekház dolgozóin kívül a társszervek szakemberei, kisgyermeknevelők, szociális munkások, pszichológus, gyógypedagógusok is részt vettek. Együttműködtünk a JSzSzGyK-val, kerületi bölcsődékkal, a Kesztyűgyár Közösségi Házzal.

A JEB Mini-Manó Bölcsődéjében található Természettudományi Laborban több alkalommal ismerkedtek a Gyerekházba járó családok a különféle fejlesztő eszközökkel, játékokkal, természetes anyagokkal.

EduLAB 0-6 Felfedező gyermek - játékos természettudomány labor

2022. márciustól működik az EduLAB 0-6 Felfedező gyermek - játékos természettudomány labor (<https://old.jozsefvaros.hu/hir/77361/megnyilt-az-edulab>) a Mini-Manó bölcsődében.

A bölcsődei nevelés feladatai közé tartozik a megismerési folyamatok fejlődésének segítése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával.

A természettudományos nevelés fontos területe a kora gyermekkorak, mert megalapozza a tudományos megismerést, és a későbbi tanulási képességekre (korai iskolaelhagyás

 35

megelőzésére) is pozitív hatással van.

A pedagógiai célok megismerési folyamatokkal való összekötésének egy igen kedvező helyszíne tud lenni a normál bölcsődei környezettől eltérő környezetben való játékos tudásátadás, a nevelők felügyeletével és a szülők, esetleg kisebb testvérek bevonásával egy-egy szombat délután keretében. Emellett ez a tér helyet ad arra is, hogy a családok ismerekdehessenek egymással és egy jó közösséget alkothassanak egymással.

Hétköznap délelőttönként a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek, valamint a Gyerekházban gondozott családok vették igénybe heti rendszerességgel a Labort.

A kerületi családok számára előre hirdetett időpontokban szombatonként térítésmentesen látogatható a Labor.

Összesen 18 szombati alkalommal vehették igénybe a családok ezt a lehetőséget egy-egy alkalommal 5-8 család regisztrált a szolgáltatásra, tehát éves szinten kb.: 90-144 család (gyermek szülőjével) töltött aktív játékidőt ebben a környezetben.

A Laborban dolgozó kisgyermeknevelők számára 2023-ban belső továbbképzés keretében természettudományi előadások kerültek megtartásra.

Fejlődési ütem korai szűrése

A szűrések ebben az évben nem történtek meg.

Egyéb szolgáltatás

Népkonyha

A 243/2020. (VI.03.) számú Polgármesteri döntés alapján a JEB 2020. június 2. napjától főtt ételt biztosít a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermejjóléti Központ telephelyeként működő Népkonyha számára. A napi 350 adag egyszeri egy tál meleg ételt a Babóca Bölcsőde tagintézmény konyhája készíti el. A Babóca Bölcsőde gyermekei számára a Mini-Manó Bölcsőde konyhája készíti el az ételeket.

Szakképzés és egyéb képzések

A JEB a Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltaknak megfelelően 2016. márciustól részt vesz a duális képzésben. Ennek keretében 2023. évben a Semmelweis Egyetem Raoul Wallenberg Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, továbbá a Kanizsay Dorottya Katolikus Gimnázium, Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola összesen 3 fő 11. évfolyamos, 15 fő 13. évfolyamos tanulója szakképzési munkaszerződés keretén belül vett részt gyakorlati oktatásban. 2023. június hónapban 40 fő 14. évfolyamos tanuló sikeres záróvizsgát tett.

Egyéb képzések

Bölcsődéinket - a magas szakmai színvonal elismeréseként - több oktatási intézmény is választotta gyakorlati helyszínének (pl. ELTE-TOK, Károli Gáspár, Apor Vilmos, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem).

Fontos, hogy a hallgatók tanulmányaik idején a legmagasabb színvonalú oktatásban részesüljenek, melynek része a megfelelő szakmai gyakorlat. A bölcsődékben dolgozó szakemberek igyekeztek tudásuk és szakmai tapasztalataik átadásával segíteni a diákokat. 2023. évében összesen 26 fő (25 fő kisgyermeknevelő és 1 fő gyógypedagógus) főiskolai hallgató gyakorlatát segítettük bölcsődéinkben.

Lehetőséget biztosítottunk a szakközépiskolák diákjainak az 50 órás közösségi szolgálatára is.

2021-ben 7 fő, 2022-ben 14 fő, 2023-ban pedig 7 fő közösségi szolgálatot teljesítő diák vett részt a bölcsődéink mindennapjaiban.

A diákok a dekorálásban, a játékok fertőtlenítésében, az udvari karbantartásban (homokozó felásás, takarítás), dokumentumok idegen nyelvre való fordításában, idegen nyelvű szülőkkal a kommunikáció segítségben tudtak részt venni.

Térítési díjköteles önként vállalt alapellátáson túli szolgáltatás

Időszakos gyermekfelügyelet

A szülő elfoglaltságának idejére, néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét a bölcsőde nyitvatartási idejében. Időszakos gyermekfelügyeletet a gyermek törvényes képviselőjével kötött írásos megállapodás alapján biztosítanak. Ez alapján az időszakosan gondozott kisgyermek felvehető normál bölcsődei csoport üres férőhelyére a Rendelet2 szerint a JEB Bölcsődéiben.

Tanodák Józsefvárosban

Zsendülő Tanoda

A tanoda mind céljait, mind alapelveit tekintve a gyermekvédelmi ellátások rendszerén belül helyezhető el, ezért alapvető szabályait - a Biztos Kezdet Gyerekházhoz hasonlóan - a Gyvt. rögzíti. Elsősorban hátrányos helyzetű gyermekeket célzó, a „gyermekek esélynövelő szolgáltatásai” elnevezésű gyermekjóléti alapellátás.

A tanoda a helyi sajátosságokra, a gyermekek, fiatalok önkéntes részvételére és egyéni szükségleteire építő, innovatív szemléletű hátránykompenzáló kezdeményezés, amely a tanoda fenntartója által autonóm módon használt közösségi színteret működtet. Olyan, a személyiségfejlődés egészét szem előtt tartó komplex szolgáltatást nyújt, amelyet a köznevelési rendszerben kevésbé sikeres, a társadalmi perifériára szoruló gyermekek és fiatalok korlátozottan vagy egyáltalán nem érhetnek el.

Szolgáltatásainak fő célcsoportját a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, általános iskolai és középfokú tanulmányaikat folytató gyermekek képezik. A tanoda szolgáltatásainak igénybevételére a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon kívül, hétvégéken és a tanítási szünetekben van lehetőség.

A Józsefvárosi Önkormányzat a tanoda működtetését a Józsefvárosi Községeiért Nonprofit Zrt.-n keresztül valósítja meg, 30 gyerek számára nyújt tanodai szolgáltatást.

További együttműködések

Az önkormányzat együttműködik továbbá a Józsefvárosi Szabadidős Egyesülettel, melynek keretén belül működik a Városi Tanoda.

Az Önkormányzat a kerületi gyermekek esélynövelése érdekében együttműködik más szervezetekkel is, így például a Rosa Parks Alapítvány Láthatatlan Tanodájával, a Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központtal az általa működtetett tanodai jellegű szolgáltatás tekintetében.

3.2.3. Átmeneti Gondozás

A Gyermekek Átmeneti Otthona a VIII. kerület egész területére kiterjedően, valamint; Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján egy férőhely, Budapest Főváros VI. Kerület Terézváros Önkormányzatával, továbbá Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján egy-egy férőhelyet biztosít a fenti kerületek rászoruló gyermekei részére.

Az Átmeneti Gondozás szakmai egység felépítése:

- Gyermekek Átmeneti Otthona (JszSzGyK – ÁG – GyÁO)
1088 Budapest, Szentkirályi u. 15. I. 4. - 12 fő ellátott
- Családok Átmeneti Otthona (JszSzGyK – ÁG – CsÁO)
Telephelyei:
1086 Budapest, Koszorú u. 14-16. - 34 fő ellátott
1082 Budapest, Kisfaludy u. 5. fsz.4. - 6 fő ellátott

Külső férőhelyei: - 20 fő ellátott

- 1089 Budapest, Sárkány u. 14. fsz.1.
- 1086 Budapest, Karácsony S. u. 22. I.22.
- 1089 Budapest, Kőrös u. 4/a I.9.
- 1086 Budapest, Magdolna u. 12. I/20.
- 1086 Budapest, Dankó u. 17. 2/23.

A **Családok Átmeneti Otthona** 2018. január 01-én nyílt meg Józsefvárosban. Elsődleges feladata a gyermekvédelmi törvény rendelkezése szerint, hogy segítséget nyújtson, s fogadja az életvezetési problémák, vagy más szociális és családi krízis miatt átmenetileg otthontalanná vált, hátrányos helyzetű józsefvárosi családokat, anyákat és gyermekeiket. Továbbá befogadja a védelmet kereső egyedülálló szülőket, várandós és bántalmazott, anyákat és gyermekeiket, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anyát és annak kérelmére annak élettársát vagy férjét.

2023. év gondozási napjai havi bontásban

 38

42

Hónapok	*Gondozási napok száma	Gondozási napok/átlaga
január	1298	41,87
február	1277	45,61
március	1485	47,90
április	1350	45
május	1395	45
június	1366	45,53
július	1519	49
augusztus	1517	48,94
szeptember	1344	44,8
október	1550	50
november	1490	49,67
december	1616	52,13
Összesen:	17207	47,14

~ 47 fő

Forrás: JSZSZGYK

A kerületi átmeneti gondozás célja, hogy szervesen illeszkedve a kerület szociális- és gyermekvédelmi rendszerébe, segítséget nyújtson, s fogadja az életvezetési problémák, vagy más szociális és családi krízis miatt átmenetileg otthontalanná vált, hátrányos helyzetű józsefvárosi családokat, anyákat és gyermekeiket. Továbbá befogadja a védelmet kereső egyedülálló szülőket, várandós és bántalmazott, anyákat és gyermekeiket, illetve a szülészetéről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anyát és annak kérelmére annak élettársát vagy férjét.

A **Gyermekek Átmeneti Otthona** 2002. óta barátságos, családias, meghitt légkörrel nyújt otthont átmeneti jelleggel, a nélkülöző gyermekek és indokolt esetben édesanyjuk számára. Az otthonban dolgozó gyermekfelügyelők, nevelő és a családgondozó a kiskorúak (0-18 éves korig) gondozásában átmenetileg helyettesítik a törvényes képviselőt, teljes körű ellátás biztosítása mellett.

A tavalyi évben Család – és Gyermejjóléti Szolgálat összesen 6 gyermek, a Család – és Gyermejjóléti Központ 13 gyermek, szülő kérelmére 4 kiskorú vonatkozásában vette igénybe az átmeneti otthon szolgáltatását.

A 2023. évi adatokat alapján 2022 évhez képest a családból történő kiemelés is emelkedett, ami azt jelentette, hogy az elmúlt évben nyolc gyermek került az átmeneti gondozásból a szakellátásba, ami legtöbb esetben a gondviselő által elszenvedett bántalmazás, elhanyagolás miatt vált megalapozottá.

2023. éves kihasználtsági adatok havi bontásban

Hónap	Gondozási napok száma	Gondozási napok/átlag
Január	201	6,48
Február	103	3,68
Március	128	4,13
Április	89	2,97
Május	84	2,71
Június	52	1,73
Július	63	2,03
Augusztus	79	2,55
Szeptember	120	4,00
Október	201	6,48
November	157	5,23
December	160	5,16
Összesen:	1437	47,16

3,93 fő

Forrás: JSZSZGYK

Az Otthonba kerülés indokai a 2023 évben

- 16 ügyben elégtelen lakhatási probléma miatt vált indokolttá a gondozás megindítása
- 6 esetben volt ok családon belüli bántalmazás
- 3 gondozott ügyében jelentkezett problémaként a családon belüli konfliktus
- 7 esetben történt kríziselhelyezés
- 1 gyermek magatartásbeli problémák miatt volt ellátott

A gyermekek elhelyezésének alakulása 2023. évében

- 16 gondozott saját családjához költözhetett haza
- 3 gyermek a kikerülést követően CSÁO elhelyezésben
- 8 kiskorú vonatkozásában került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre
- 4 gyermek ellátása még folyamatos

4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMZHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA

A Család- és Gyermejjóléti Központban, a Szolgálatnál és az Átmeneti Gondozásnál 2023-ban nem volt előre tervezett gyermekvédelmi szakmai ellenőrzés.

 40

A gyermekvédelmi szakmai munka ellenőrzése a 2023. évre vonatkozóan a Családok Átmeneti Otthonát illetően 2024. év elején zajlott le. Az ellenőrzést a Fővárosi Kormányhivatal Gyámhivatal végezte, amely kiterjedt a tárgyi, szakmai feltételekre, az adminisztrációs tevékenységekre, valamint a tényleges szakmai munkára.

A szakmai vezetők által végzett belső ellenőrzés folyamatos, amely az adminisztráció vezetésének figyelemmel kísérése, az esetekről folyó egyeztetésben, illetve az esetmenedzserek, családsegítők beszámoltatása útján valósul meg. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál végzett tevékenység dokumentációjának ellenőrzése negyedévente a szakmai vezető által megtörténik. A Népegészségügyi Főosztály, a GYÁO és CSAÓ esetében folytatott le közegészségügyi vizsgálatot, mely pozitív eredménnyel zárult.

5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A JSZSZGYK intézményvezetés tervei, elképzelései

A Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: JSZSZGYK) alkalmazkodva a változó igényekre már az elmúlt években törekedett arra, hogy szervezeti kultúráját olyan mértékben alakítsa, hogy minél hatékonyabban tudjon megfelelni kihívásoknak. Ennek keretében szervezeti struktúráját egyszerűsítette, a kliensutakat egyértelművé tette, az elérés növelése érdekében rövidítette.

Az intézmény egészét érintő fejlesztési prioritás a következő évben a jelzőrendszeri tagok felkészítése, támogatása a gyermekvédelmi rendszer változásaira. Ennek érdekében a tagok felé intenzív tájékoztatási kampányt indítottak, melynek első lépéseként már a közoktatási intézmények felé jeleztük a fokozott együttműködési szándékunkat. Sikert ért a Belső-pesti Tankerület vezetőivel, valamint a gyermekvédelmi szakmai egységeinkkel közös fórumot találni, így közösen tudják képviselni a gyermekek érdekeit. A tankerülettel történt megállapodás értelmében a JSZSZGYK és a gyermekvédelmi szakmai egységek vezetői is részt vesznek az iskolák igazgatói értekezletén.

Céluk, hogy az iskolákkal kialakult együttműködési formákat kiterjesszék az óvodák és bölcsődék felé is. Mindezzel, valamint szakmai egységek közötti szoros kooperációval, nyitottsággal tudják biztosítani a kerületi gyermekvédelmi háló erősségét.

A 2024. évben Átmeneti gondozások szakmai egységének fejlesztése is a célkitűzéseink közé tartozik. Az egység felépítése változott az elmúlt évben. A családok átmeneti otthona férőhelybővítéssel már elérte az engedélyezhető maximális létszámot, vagyis az otthonban 40, a külső férőhelyen 20 főt látnak el. Ez a létszám már igényli a vezetési struktúrában a változást. A szakmai egység egészét egy fő szakmai vezető irányítja, míg a két otthont, a családok, illetve a gyermekek átmeneti otthonát egy-egy egységvezető.

A Gyermekek Átmeneti Otthona jelenleg 1 csoportban 12 fő kiskorú gondozását tudja egyidejűleg biztosítani. Az átalakítással tervezett bővítés esetén az engedélyezett létszám 24 főre növekedik, s lehetőség nyílik a jogszabály adta keretek között a szülő felvételére is az otthonba. A lehetséges maximális létszám az átmeneti gyermekotthon szolgáltatás esetén 40 fő. Egy esetlegesen nagyobb és korszerűbb telephelyre történő költözés esetén, bővíteni szeretnék a gyermekotthon jogszabály adta profilját és elhelyezést, valamint egy komplexebb gondozási formát szeretnénk nyújtani a kerületben élő krízishelyzetbe kerülő gyermekeknek, s a rászoruló szülőknek.

 41

A Gyermekjóléti Központ keretében a FiDo Ifjúsági Központhoz szorosan köthető tevékenységek mellett, a Család- és Gyermekjóléti Központ speciális feladatai közül az utcai (lakótelepi) szociális munkát is ellátja, ezzel a csellengő, felügyelet nélkül maradó kiskorú gyermekekkel végez segítő munkát. Tervük, hogy szorosan kapcsolódva a Józsefvárosi Önkormányzat JóKer programjához, a FiDo is részt vesz a program közösségi, ifjúsági, részvételi programokban. Ennek legfontosabb eleme a 'Tali a Téren' programrész, melynek keretében a FiDo közösségi ifjúsági/szociális tevékenységét kivisszük a közterületekre, ahol heti egy alkalommal szerveznek, közvetlen elkérésű programokat.

A Család- és Gyermekjóléti Központ részéről

A Család- és Gyermekjóléti Központ esetében a szolgáltatások erősítése szükséges, ezek az alábbiak:

Jelzőrendszeri esetszótársító csoport – Sokszor tapasztalják, hogy a jelzőrendszer tagjai több esetben is segítségre szorulnának egy-egy konkrét eset kapcsán, nem tudják, kihez fordulhatnak segítségért, mi a legadekvátabb lépés, amivel segíteni tudnának. E felismerés, illetve a jelzőrendszer hatékonyabb együttműködésének elősegítése érdekében hívták életre a havonkénti esetszótársító csoportot, melyet 2022 novemberében óta működtetnek. A csoportban részt vesznek bölcsődék, óvodák, iskolák szakemberei, kórházi szociális munkások, a pedagógiai szakszolgálat munkatársai, a védőnői szolgálat vezetője, de jelen voltak többek közt a rendőrségtől is. Ez azért is különösen fontos, mert a különböző szakmák képviselői egymást jobban megismerhetik, egy-egy eset kapcsán közvetlen információcserére is lehetőség nyílik, az esetszótársítása kapcsán megélhetik, hogy problémáikkal nincsenek egyedül, támogatást, segítséget kaphatnak. Az esetszótársítás után, lehetőség van tematikus alkalmak megrendezésére is, amit a résztvevők igényeihez igazítanak. Ilyen témák például: egyszülős és mozaik családok, örökbefogadás, fogyatékosok a családban, válás/gyász, kora gyermekkori bántalmazás hatásai.

2023-as évben folytatódott a 2022 novemberében megkezdődött együttműködés a Kesztyűgyárral, így lehetőségük volt folytatni **szakmai filmklubok megtartását**. Ezen alkalmakra a JSZSZGYK dolgozóin kívül más szakmák, intézmények képviselőit is szívesen látják. A filmvetítéseket egy közös megbeszélés követi, ahol lehetőség nyílik a látottak alapján az adott téma feldolgozására, az adott kérdések megvitatására.

A 2022-es évben megindított **iskolai „road show”** folytatódott a 2023-as évben is. Ezen alkalmak során a Mentál csoport és az óvodai –és iskolai szociális segítő kollégákkal együtt segítettek az iskoláknak megoldani különböző problémákat. Több iskola is segítséget kért Központtól. A 2022-es évtől eltérően nem csak előadássorozat volt megtartva, hanem mediációk, konfliktuskezelési tréningek, érzékenyítő tréningek megtartását is igényelték az iskolák. Kiemelkedőnek mondható tendencia jelent meg korábbi évekkal ellentétben, abban a tekintetben, hogy a kapcsolatépítésnek köszönhetően a segítséget a tavalyi évben az iskolák önként kérték a Központtól. Volt lehetősége a Központ munkatársainak iskolában osztályok közötti konfliktusok közvetítői eljárás lebonyolítására, osztály és tanári kar közötti mediációra, tanárok edukálására és érzékenyítésére. A különböző programok az iskolákban az ideig, 2024-es évben is folytatódnak.

2023 őszén a Patent Egyesület a VIII. kerületi Rendőrkapitánysággal együttműködve létrehozott egy esetszótársító csoportot, mely havi szinten kerül megrendezésre. Ennek a programnak a rendszeresen helyet biztosít az Intézmény különböző egysége. Az esetszótársítók fókuszában a családon belüli bántalmazás áll és, hogy ezekben az ügyekben hogyan vesznek részt a különböző helyen dolgozó szakemberek. Kerületi iskolák, óvodák, védőnők, gyámhivatali ügyintézők, esetszótársítók, családsegítők, óvodai-és iskolai szociális segítőik vesznek részt az alkalmakon.

Az ügyfelek körébe tartozó gyermekek számára az óvodai-és iskolai szociális segítők a 2023-as év nyarán is táboroztatta a rászoruló gyermekeket. A tábor minden alkalommal külső helyszínen, külső programokkal valósult meg. Minden évben színvonalas programot állítanak össze a kollégák a gyermekek számára: Kincskeresés az Orczy Kertben; szabad játéklehetőség a Superflyban, a Flippermúzeumban, az ElevenParkban a KockaParkban és a Városligeti Játszótéren; lézerharc a Grundon, interaktív foglalkozások az Auróra Községi Klímakertben, a Mesemúzeumban, és a Magyar Zene Házában; mozizás két külön alkalommal; valamint eljutottak a gyerekek még a Rendőrmúzeumba, a Természettudományi Múzeumba és a Tropicariumba. A nyár folyamán a táboroztatás mellett a szociális segítők korrepetálást is vállaltak. 18 gyermek számára sikerült biztosítani a korrepetálást, ebből 12 gyermeket az osztályozó vizsgákra kellett felkészíteni. A gyermekek mind általános iskolai diákok voltak, a másodiktól a hetedik osztályig vegyes összetételben. A nyár végén nyolc gyermek teljesített sikeresen a vizsgán, négy gyermek pedig évisméltésre lett kötelezve.

A szakmai munka hatékonnyá tétele érdekében 2023 februárjában **munkacsoportot** indítottunk annak érdekében, hogy a védelemben vett, és a családjukból kiemelt gyermekek kapcsán hatékonyabban tudjanak segíteni. Terveik közt szerepel, hogy a szakellátott gyermekek hazakerülésének elősegítése érdekében egy olyan intenzív megsegítést biztosító kollégát alkalmazzanak a 2024-es évtől, aki a hétvégéken, ünnepnapokon is ellenőrizni támogatni tudja ezeket a családokat. Józsefvárosban igen magas azon gyermekek száma, akik gyermekotthonban, vagy nevelőszülőnél vannak elhelyezve. A gyámhivatallal közös céluk, hogy minél több gyermek kerülhessen vissza a családjába egy intenzív megsegítés keretében. A **FiDo Ifjúsági Park** tekintetében tervek között szerepelnek nagyobb szabású tematikus programok, Sportnap, Húsvéti rapkoncert, Roma napi rendezvény, Gólya Majális, Rapverseny, Nyárbúcsúztató, Zenés Mikulás.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat részéről

A jelzőrendszeri tagokkal eddig is folyamatos volt a kommunikáció, ha a személyes jelenlétet nem is tudtak mindig minden esetmegbeszélésen biztosítani, a telefonos és online felületek adta lehetőség biztosították az információk és tapasztalatok megosztását.

Annak érdekében, hogy még hatékonyabban tudjanak együtt dolgozni 2024. évben egy tematikus rendszer alapján intézménylátogatás keretein belül veszik fel a jelzőrendszeri tagok vezetőivel a kapcsolatot és a jogszabályi háttért szem előtt tartva akár eseteken keresztül akár a protokoll mentén veszik végig az ehhez kapcsolódó szakmai feladatokat. Már 2022. második félévtől elkezdte működését a jelzőrendszeri esetmegbeszélő csoport, melyre az érdeklődők száma várakozáson felül alakult 2023. évben is. Ez a típusú munka várhatóan az idei évben is folytatódik.

A Szolgálat teljes létszám feltöltöttsége 2023. évben ha időszakosan is, de megvalósult, a fluktuáció így is hatalmas. Sokan rövid időn belül váltanak, mert a feladatok súlyát nem mindenki tudja jól kezelni. Egyre nehezebb jól képzett és elhivatott munkaerőt találni a távozó kollégák helyett. Sajnos egyre több a pályaelhagyó kolléga, mert más szférák bérezésével a szociális ágazati bértáblának még mindig nem sikerült felvennie a versenyt.

Pedig egyre több, súlyosabb és összetettebb probléma kerül felszínre a család- és gyermekvédelem területén, amelynek megoldása csak egy jó szakembergárda összefogásával, szolgáltatások hozzárendelésével valósulhat meg.

A helyi szociális támogatások ellátórendszerének szinte teljes átalakítása is 2023. évben valósult meg. Tekintettel arra, hogy a korábbi támogatások nem jelentettek valódi segítséget, így számtalan egyeztetés valamint egy átfogó tanulmány után 2023. november 15-től egy alapjaiban új támogatási rendszer lépett életbe. Az ügyfelek sokkal egyszerűbben juthatnak különböző támogatásokhoz, melyek a szükségleteikhez igazodva segítik őket. A szakmai előkészületeknél intézményünk jelentős segítséget nyújtott, hogy a kész joganyag a valós problémákra jelentsen válaszokat, a továbbiakban pedig a hozzánk forduló ügyfelek részére közvetíti a lehetőségeket és segíti az ügyintézési folyamatokat.

Az Átmeneti Gondozás részéről

A **Gyermekek átmeneti otthonának** új helyre történő költözésével, szeretnénk az gyermekotthon profilját bővíteni illetve a 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet jogszabályi előírásainak megfelelően biztosítani a további működést.

- szabad levegőn való tartózkodás biztosítása – udvar
- akadálymentesség kialakítása
- bántalmazott, krízis helyzetbe került, kizsákmányolt, prostitúcióra kényszerített és veszélyhelyzetben lévő várandós anyáknak illetve kisgyermekes anyáknak az elhelyezését szeretnénk a Józsefvárosban biztosítani a jövőben.
- további célunk a GYÁO Dankó utcai épületben egy kisebb tornaterem kialakítása ahol teret biztosítanánk terápiás foglalkozások számára is, illetve hidegebb időjárás esetén a gyerekek mozgására, fejlesztésére pl. Ayres terápia is.
- A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet rendelkezése szerint: „A családok átmeneti otthonának külső férőhelye az ellátott család életvitelszerű tartózkodására szolgáló lakás, amelynek a) száraznak, világosnak, jól szellőztethetőnek és fűthetőnek kell lennie...”.

Igaz, az előbbi jogszabályi hivatkozás a 'külső férőhelyekre' vonatkozik, de véleményem szerint a CSÁO Koszorú utcai telephelyén legalább ennyire fontos, hogy a náluk lakó gyermekek, családok nem szenvedjenek esetlegesen egészségkárosodást az intézmény vizes, nedves falazata és levegője miatt. Ennek érdekében sürgős feladat lenne az épület vizesedésének megszüntetése, vagy legalább annak mérséklése.

6. GYERMEKKORÚ ÉS FIATALKORÚ BŰNELKÖVETÉSEK, MEGELŐZÉS

I. Gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása;

Családon belüli erőszak számának alakulása, nők ellen elkövetett bűncselekmények száma

A Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. Kerületi Rendőrkapitányság adatszolgáltatása szerint 2023-ban is intenzív bűnmegelőzési tevékenységet folytatott. Szoros együttműködésre törekedtek az iskolákkal, az óvodákkal, az értelmileg sérült személyek speciális otthonaival, melynek eredményeképpen több alkalommal az iskola rendőre, a bűnmegelőzési előadó, és a közlekedési előadó előadásokat tartott, játékos vetélkedőket szerveztek, valamint hasznos tanácsokkal látták el a leginkább veszélyeztetett személyeket. Összességében elmondható, hogy a célközönség mindig nagy lelkesedést mutatott az adott előadást, foglalkozást tartó rendőrök felé. Az előadások témái változatosak, a korosztályt érintő problémákra helyezik a hangsúlyt, különös tekintettel az internet, illetve a kábítószer veszélyeire, valamint zaklatás

témakörére és a 112-es hívószám helyes használatára. 2023-ban 5 iskolában 15 alkalommal, összesen 661 fő részére tartottak előadást. OVI-ZSARU program 1 óvodában működik.

A Bűnmegelőzési Osztály közreműködésével több esetben juttattak el szórólapokat, prevenciós anyagokat a lakosság részére, melyben tájékoztatást nyújtottak a vagyonbiztonság növelése, az áldozattá válás lehetőségének csökkentése tárgyában. Ezen túlmenően a helyi sajtóban is tájékoztatták a lakosságot a vagyonvédelem szükségességéről és lehetőségeiről, a 2023. évben kiemelt figyelmet kapott a banki csalások és kiberbiztonság témaköre.

A kerületben működő idősek otthonát és a külső-józsefvárosi egyházközösséget rendszeresen felkeresik, ahol figyelemfelhívó, prevenciós előadások, beszélgetések alkalmával tájékoztatják a jelenlévőket.

A Rendőrkapitányságon 2023-ban is működött „A szülők és családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” című program, melynek célja, hogy a 12-18 éves gyermeket nevelő szülők lehetőséget kapjanak a kapcsolatfelvételre egy olyan személlyel, aki kellő tapasztalattal, ismerettel rendelkezik a kábítószer-bűnözéssel, a kábító- és pszichoaktív szerek használatával kapcsolatosan, aki felvilágosítást, segítséget tud nyújtani. A programtervvel kapcsolatban pozitívak a visszajelzések, mind a gyermekek, mind a pedagógusok és szülők részéről, akik bizalommal fordulhatnak a kapcsolattartó személyhez. 2023-ban 5 iskolában 15 alkalommal, összesen 661 fő részére tartottak előadást.

„A SZER, ami megváltoztat” elnevezésű drogprevenciós előadást két iskolában, összesen 413 tanulónak és 16 pedagógusnak tartottak.

2023-ban 11 fő gyermekkorú elkövetőt azonosítottak, míg 133 fő fiatalkorút.

A jelzőrendszeri tevékenység során sikerült elérniük, hogy az egyes esetek időben jussanak tudomásukra, így hatékonyabb segítséget tudnak nyújtani a rászoruló családok részére.

A Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ és a rendőrkapitányság között megkötött együttműködés legfőbb célja a közvetlen és gyors kapcsolattartás, annak elősegítésére, hogy minél több családhoz eljusson a leghatékonyabb segítség.

A gyermekvédelmi szolgálat felé 88 adatlap került továbbításra, családon belüli erőszak miatt, 4 esetben nők ellen elkövetett bűncselekmény miatt. A Patent Egyesület szervezésében került sor 4 esetben megbeszélésre családon belüli erőszak témakörben, ahol társszervekkel - iskolák, védőnők, iskolai szociális munkások, pedagógusok - próbálnak közös megoldást találni ennek a cselekménynek hatékony megelőzésére, hathatós segítség nyújtása végett. A 2023. évben 1 távoltartó határozatot hoztak.

2023. évben összesen 734 esetben követtek el bűncselekményt nők sérelmére.

II. „Józsefvárosi Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszer” (JÁSZER)

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete a 375/2011. (IX. 15.) számú határozatában döntött arról, hogy támogatja az Önkormányzat részvételét „Az

áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés” című, TÁMOP – 5.6.1-C-11/1. kódszámú pályázaton (a továbbiakban: pályázat).

A pályázat célja a már áldozattá vált személyek minél hatékonyabb segítése, az áldozatok segítségével foglalkozó, a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény alapján működő áldozatsegítő szolgálatok és a vele együttműködő hatóságok, intézmények, szervezetek tapasztalatainak felhasználásával a bűnmegelőzés, az áldozattá válás megelőzése, ennek érdekében olyan preventív ismeretanyagok készítése képi és írásos formában, amelyeknek a terjesztése időben felhívhatja a figyelmet a leggyakoribb bűncselekmények magatartásaira, formáira, ezzel hozzájárulva az áldozattá válás, illetve az ismételt áldozattá válás esélyének csökkentéséhez.

2013. június 7. napján átvételre került a valamennyi szerződő fél által aláírt TÁMOP -5.6.1-C- 11/1-2011-0002 számú, áldozatsegítéssel kapcsolatos pályázat megvalósítására irányuló Támogatási Szerződés, amelyet a Józsefvárosi Önkormányzat a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség képviseletében eljáró ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.-vel, mint közreműködő szervezettel kötött.

A pályázat 2013. március 1-től 2015. február 28. napjáig tartott, a fenntartási időszak a pályázati projekt lezárását követő 5 évig tart.

A pályázat keretében valósult meg a „Józsefvárosi Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszer (JÁSZER)” programelem, amely tevékenységét a kidolgozott, és a helyi sajátosságoknak megfelelően aktualizált modellprogram alapján végzi.

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete a 235/2017. (XII.19.) számú határozatában döntött arról, hogy a fenntartási időszakon túl, határozatlan időre előzetesen kötelezettséget vállal a JÁSZER működtetésére.

A JÁSZER, mint mintarendszer bemutatásra került a főváros valamennyi kerületében. A józsefvárosi know-how-t felhasználva a főváros kerületei mindenhol a helyi sajátosságokat figyelembe véve, az ott lakók problémáit leginkább ismerők, a saját maguk számára legalkalmasabb módon a „J (Józsefváros)” betű elhagyásával 2016-ban kivétel nélkül megalakították a saját Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszerüket.

A Józsefvárosban arra törekszenek a bűnmegelőzés eszközeivel, hogy minél kevesebben váljanak bűncselekmény áldozatává, de akik mégis azzá válnak, ők a lehető legteljesebb körű segítségnyújtásban részesüljenek a helyi és fővárosi szervezetektől.

Összességében az áldozat az együttműködési rendszer bármely tagjához, szervezetéhez fordulhat, mert azok az áldozatok érdekében egymás tevékenységét megismerték, személyesen is ismerik egymást, kölcsönösen megkeresik a felmerült probléma körében leghatékonyabban eljárni képes szervezetet (egészségügyi, szociális, köznevelési, rendőrségi, önkormányzati, járási hivatali, stb.).

A JÁSZER, mint mintaprogram az együttműködésre és a hatékony kommunikációra épít. E kettő nélkül a releváns szervek egymástól elszigetelten működnek, és a lakosok nem minden

esetben jutnak hozzá a számukra leginkább hatékony segítséghez, a leginkább személyre szabott tájékoztatáshoz.

Az Európai Unió irányelveinek megfelelően működtetett állami áldozatsegítő feladatok ellátása közigazgatási hatósági munka keretében zajlik. A bűncselekmények áldozatai a közigazgatás speciális ügyfélkörét teszik ki, esetükben a rugalmatlan hatósági eljárás nem minden esetben jelenti a hatékony segítségnyújtást. Erre reagálva került létrehozásra a JÁSZER, hogy az együttműködés keretében kialakulhasson az a védőháló, amely hozzájárul a felmerülő problémák hatékony orvoslásához.

A JÁSZER céljai igazodnak a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia által meghatározott célokhoz, valamint az Európai Unió bűnmegelőzés és áldozatsegítés területén megjelenő törekvéseihez. Erőssége az összefogásban és az együttműködésben rejlik, az egymástól tanulás előrébb viszi a közös globális cél elérése érdekében.

A JÁSZER feladata, hogy az áldozatsegítés területén:

- Józsefvárosban a helyi együttműködés rendszereként működjön, összefogja azokat a szervezeteket, amelyekhez a bűncselekmények áldozatai fordulhatnak (önkormányzati szervezetek, kerületi állami szervezetek, rendőrség, bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény alapján működő áldozatsegítő szolgálatok, egyházak, non-profit szervezetek);
- Ernyőszervezetként működjön, az áldozat bármely tagszervhez fordul, ugyan úgy kapja meg a számára szükséges információkat és a leghatékonyabb segítséget;
- Feladata a szakemberek rendszeres tájékoztatása és érzékenyítése;
- A pályázatban elért eredményeket terjessze annak érdekében, hogy a projekt által kiváltott hatás és ezáltal a projekt megvalósítására fordított források hasznosulása a lehető legnagyobb lehessen;
- Véleményezi, javaslatot tesz a bűnmegelőzés, áldozatsegítés kerületi tevékenységével kapcsolatosan, részt vesz az e tárgykörben készülő koncepciók kimunkálásában;
- Az elnökség képviselője részt vesz a civil pályázatok elbíráló bizottságában;

A JÁSZER Team tagjai az eredeti konzorciumi partnerek képviselői, a józsefvárosi önkormányzati fenntartású intézmények, civil szervezetek, egyházak képviselői, valamint az áldozatsegítéssel foglalkozó szervezetek és magánszemélyek, így különösen:

- Budapest Főváros Kormányhivatala képviselője,
- Budapesti Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya képviselője,
- Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. kerületi Rendőrkapitánysága képviselője,
- Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Kabinet, rendészeti és bűnmegelőzési referense,
- Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermejjóléti Központ képviselője,
- Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központ képviselője,
- Józsefvárosi Egyházügyi Tanács képviselője,

- Budapesti Áldozatsegítő Központ képviselője,
- Az a magánszemély, aki részt vett a pályázat megírásában, végrehajtásában valamint a JÁSZER működtetésében, azonban munkahelyváltás miatt már nem a bűnmegelőzés és áldozatsegítés területén dolgozik.

A JÁSZER Team tagjai szavazati joggal rendelkeznek.

A JÁSZER Tagjai: A JÁSZER tagjai a bűnmegelőzés és áldozatsegítés ügyének előmozdításáért tenni akaró szervezetek és magánszemélyek A JÁSZER Tagsága nyitott. JÁSZER Tagok köre:

- állami intézmények,
- önkormányzatok és önkormányzati fenntartásban működő intézmények,
- rendészeti szervek,
- oktatási intézmények,
- szociális intézmények,
- egészségügyi intézmények,
- gazdasági társaságok,
- civil szervezetek,
- egyházak
- kulturális intézmények,
- magánszemélyek.

5. A JÁSZER működése

A JÁSZER Team évente legalább két alkalommal ülésezik, amelyek helyszíne általában a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala. Az ülések témájáról, napirendi pontjairól, az ülés időpontjáról az elnök vagy az általa megbízott személy elektronikus formában írásban értesíti a tagokat. Az elnök köteles az ülést összehívni, ha legalább három JÁSZER Team tag írásban, a napirendi javaslat megjelölésével kezdeményezi. Ez esetben az ülést a kérelem beérkezésétől számított 10 munkanapon belül össze kell hívni. A megtartott ülésekről jelenléti ív és jegyzőkönyv készül.

A JÁSZER évente legalább három alkalommal JÁSZER ülést tart, amelyek helyszíne és programja függ az adott évi költségvetéstől. JÁSZER ülés megtartható konferencia és továbbképzés keretében is. Az üléseket az elnök által megbízott személy hívja össze. Az ülést az elnök vagy az általa megbízott személy vezeti. Az ülések nyilvánosak, az ott elhangzottak a JÁSZER honlapján megjelennek.

6. A JÁSZER fenntartása és ügyvitele

A JÁSZER működési kiadásait fenntartó a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének 235/2017. (XII.19.) számú határozata értelmében határozatlan időre a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék éves költségvetésben önként vállalt feladatként biztosítja.

A JÁSZER ügyviteli és adminisztrációs feladatait a pályázat végrehajtási időszakában a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala látta el, iratanyag őrzési kötelezettsége áll fenn.

A JÁSZER ügyviteli és adminisztrációs feladatait a pályázat fenntartási időszakában és azt követően a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék látja el, iratanyag őrzési kötelezettsége áll fenn.

7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL-EGYHÁZI-NEMZETISÉGI SZERVEZETEK, EGYHÁZAK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

7.1. Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ és a civil szervezetek közötti együttműködés

A Család- és Gyermekjóléti Központ részéről

- Az ellátási területen működő civil szervezetekkel (pl. Szigony Alapítvány, Moravcsik Alapítvány, Félúton Alapítvány, Megálló Csoport, Egyszülős Központ, Eranus Alapítvány stb.) jó intézményközi kapcsolatot alakítottunk ki, nagy részükkel együttműködési megállapodást kötöttünk az optimális információáramlás és célzott feladatok ellátására fókuszálva.
- Az elmúlt időszakban több megkeresés is érkezett civil szervezetektől, szerveződésektől közös programok megvalósítása, valamint együttműködés érdekében. Központunk, ahogy eddig ezután is nyitott a külső szolgáltatókkal való együttműködésre, közös gondolkodásra.
- A VIII. kerületi Önkormányzat által indított Gyerek-és Ifjúsági Részvételi Program részeként a 2023-as évben indult meg a „Jóker” program, ezen belül a „Tali a téren” nevezetű program, melyben a Fido Ifjúsági Park szociális munkás kollégái is bevonásra kerültek. Ez a program egészen 2025-ig folytatódik.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat részéről

- Az ellátási területen működő civil szervezetekkel (pl. Szigony Alapítvány, Józan Babák Egyesület, Moravcsik Alapítvány, Félúton Alapítvány, Megálló Csoport, Egyszülős Központ, Eranus Alapítvány, Vöröskereszt, Katolikus Karitasz, Nyugodt Szív Alapítvány stb.) jó intézményközi kapcsolatot alakítottunk ki annak érdekében, hogy a látókörünkbe került családok részére adományokat, szolgáltatásokat rajtuk keresztül is biztosítani tudjunk.

Az Átmeneti Gondozás részéről

- Az **Átmeneti Gondozás szakmai egység** esetén a kerületi Család - és Gyermekjóléti Központ által, az átmeneti otthon is részesül adományokban, valamint továbbra is –mint ahogy eddig- kapcsolatokat ápolunk alapítványokkal, civil szervezetekkel, akiktől a gondozásban részesülő gyermekek családja idén is több esetben kapott támogatást.
- A teljesség igénye nélkül az alábbi szervezetekkel van rendszeres munka kapcsolatunk:
- • Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat
- • Budapest II., V. és VI. kerületek - ellátási szerződéssel

 49

- • Egyetemi, középfokú OKJ képzésben résztvevő hallgatók oktatási intézményei, egyetemek, képző intézmények (terepgyakorlat, szakmai gyakorlat)
- • Piarista Gimnázium (tanulás, korrepetálás)
- • Újstart Alapítvány (szemüveg készítés)
- • Van Esély Alapítvány (egyének és segítők közösen kialakított egyéni terveinek, programjainak támogatása)
- • Budapest Esély Nonprofit Kft. (egyének munkaerőpiaci helyzetének javítása)
- • Magyar Vöröskereszt (élelmiszer adományok)
- • Magyar Élelmiszerbank Egyesület (élelmiszer adományok)
- • ERANUS Alapítvány (anyagi, tárgyi, lakhatási támogatás)
- • Nyugodt Szív Alapítvány (anyagi, tárgyi, lakhatási támogatás)
- A megsegítés a családok részére nem csak tárgyi eszközöket és természetbeni adományokat jelent, hanem a JSZSZGYK által biztosított ingyenesen igénybe vehető, családterápiát, pszichológusi fejlesztőpedagógusi megsegítést a családok/gyermek számára.
- A hatékony működésünk érdekében a fenntartóval, gyámhivatalokkal, a köznevelési-oktatási intézményekkel, Család-és Gyermejköltségi Szolgálattal, illetve Központtal az együttműködés és kapcsolattartás folyamatos és rendszeres, így biztosítva a folyamatos információáramlást, - cserét, az otthonban ellátott gyermekek megfelelő gondozása ellátása érdekében. A járványhelyzet mellett/ellenére igyekeztünk idén is rendezvényeken való részvételt, táboroztatást, egyéb szabadidős foglalkoztatásokat biztosítani a gyerekek számára.

7.2 Gyermekbarát koncepció

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat célja, hogy Józsefváros olyan helyé váljon, ahol minden gyerek boldogan élhet és kiteljesedhet, ahol teljes mértékben érvényesülnek a jogai, s ahol otthon érezheti magát. E cél vezérelt bennünket, amikor megfogalmaztuk Józsefváros Gyerektársulat Koncepcióját.

A józsefvárosi gyerekek problémái nagyon hasonlóak a kerület általános problémáihoz: a legégetőbb gond a gyerekszegénység, melynek kockázatai mind jelen vannak a kerületben; ez pedig kihat az életesélyekre, a kultúrához való hozzáférésre, az oktatásban elért sikerekre.

A Gyerektársulat Józsefváros Koncepció hat pilléren nyugszik, melyek egymással szoros összefüggésben állnak: tiszta és zöld, élhető és játékos, biztonságos és megtartó, bevonó és megmozgató, gyarapodó és okos, egészséges és aktív kerületet építünk a józsefvárosi gyerekek számára. A hat pillér rövid összefoglalója:

I. pillér - Tiszta és zöld: környezetbarát kerület a gyerekeink jövőjéért

Józsefvárosban az egyik legalacsonyabb az egy főre eső zöldfelületek aránya, és igen rosszak a légszennyezettségi adatok. Az egészség életút-logikára épülő megközelítései rámutatnak, hogy a felnőttkori egészségkilátásokat és jóllétet alapvetően határozzák meg azok a környezeti tényezők, amelyeknek az egyén gyerekkorában van kitéve. Feladatterv:

Ivóutak számának növelése: lakossági igényfelméréssel egybekötve, közösségi terekre, játszóterekre, főbb utcákra, kerékpáros közlekedési útvonalak mentén.

L. M. E. 50, 54

Füvészkerti belépők támogatása: jelenleg is futó projekt fenntartása és kibővítése, a tankerülettel szorosan együttműködve iskolásoknak is biztosítani az ingyenes füvészkerti belépőt.

Zöld Bölcsőde Program I. ütemű támogatása: a bölcsődei játszókertek területén belül a kisgyerekek számára elérhető magasságú fából készült magaságysok beszerzése és felállítása.

II. pillér - Élhető és játékos: gyerekbarát közterek Józsefvárosban

A játék alapvető jelentőségű a gyerekek fejlődése és jólléte szempontjából. A városi környezetben felnövő gyerekeknek gyakran a napirendjük és fizikai környezetük is akadályt jelent a játék szabad megélésében. A játékhoz való hozzáférést nemcsak a játszóterek számában kell mérni, hanem abban is, hogy kiszolgálják-e minden korosztályt, negyedtet, kreatív érdeklődést. Ebből a szempontból fontos a gyerekek perspektívájának alkalmazása a városfejlesztésben.

Feladatterv:

Dankó utcai sportudvar újrainvitása és fejlesztése: cél 2023-ra a Dankó utcai sportudvar megnyitása a kerületi lakosok számára. Funkció bővítésekkel egy komplex sportudvar és rekreációs hely biztosítása minden korosztály számára.

Vizes játszótér kialakítása, működtetése: vizes játszótér kialakítása a Mátyás téren.

III. pillér - Biztonságos és megtartó: biztonságos otthonokban felnövő gyerekek

Biztonság alatt nem csak a vélt vagy valós közbiztonsági helyzet alakulását értjük - amely javul Józsefvárosban. A biztonságérzet részét képezik mindazok a helyek és szituációk, amelyekben a gyerekek biztonságban kell, hogy érezzék magukat. Ide tartozik a bántalmazás, online zaklatás, családon belüli erőszak, a közúti és közlekedési biztonság, a közbiztonsággal kapcsolatos vélekedések, a fiatalokat leginkább érintő kockázatok megelőzése.

Feladatterv: - Békés iskolák, Nyugi ovik

- JSZSZGYK programok (bűnmegelőzési programok) támogatása

- kerületőrök képzése

- UNICEF-együttműködés

- gyerek-példaképek ünneplése, kitüntetése

IV. pillér - Bevonó és megmozgató: a gyerekek is beleszólhatnak az őket érintő kérdésekbe

Ma Józsefvárosban nem léteznek a gyerekeket érintő témákra szakosodott konzultatív fórumok, amelyek a különböző célcsoportokat akár külön-külön, akár együttesen bevonják a döntések előkészítésébe. A gyerekek bevonására olyan, a koruknak megfelelő technikák kidolgozására van szükség, amely egyben arra is megtanítja őket, hogy mire alkalmas, és mire nem a bevonás.

Feladatterv:

Gyerekönkormányzat: minden kerületi gyerekeknek és fiatalnak van lehetősége hallatni a hangját. A helyi szakpolitikák, programok, költségvetések és döntések kialakításakor ezeket figyelembe kell venni. A gyerekek és fiatalok által alakított érdekképviselő, ahol a résztvevők számára személyes hozadék az önkormányzatiság megismerése, a demokratikus működési formák és eljárások kitalálása, begyakorlása és elsajátítása. Önkormányzatunk helyet és időt biztosít a gyerekeknek és fiataloknak, hogy beleszólhassanak az őket érintő kérdésekbe és képviselhesék a kerületben élő többi gyereket és fiatal.

Mentorprogram: a mentorálás egyik célja, hogy a fiatalok egymástól tanulhassanak, a másik célja pedig, hogy a fiatalok szakemberektől sajátítsák el a tudást, így az egyetemisták legyenek patrónusai a középiskolásoknak és középiskolások patronáljanak általános iskolásokat. A tanulástámogatáson túl a szabadidő megfelelő eltöltésében, hobbik ajánlásában, sportolási és életvezetési tippekkel is segítik egymást.

V. pillér - Gyarapodó és okos: magas színvonalú oktatáshoz való hozzáférés

A józsefvárosi gyerekek körében magas a lemorzsolódás, a kompetenciaméréseken gyakran az országos átlag alatt szerepelnek, a kerületi oktatási-nevelési intézményekből való elvándorlás és ezzel együtt a szegregáció spontán kialakulásának kockázata szintén magas. Miközben a közoktatás biztosítása nem önkormányzati feladat, olyan kezdeményezésekre van szükség, amelyek a fenti folyamatoknak legalább ellentartanak, vagy ellensúlyozzák azokat.

Feladatterv:

Múzeumpedagógia: a kerületben élő óvodásoknak és iskolásoknak, óvodán és iskolán kívüli tudásátadás és ismeretterjesztés, játékos módon. Havonta legalább egy múzeumpedagógiai foglalkozás.

Olvasás népszerűsítése: olvasás népszerűsítése minden korosztály számára. Újabb Gyerek KönyvMegállók létrehozása, rendszeres mesefelolvasás a játszótereinken. Kerületi fiataloknak könyvvásárlás vagy könyvvásárlási utalvány ajándékozása tanév végén. Új mesék kihelyezése köztereinkre és Infopontjainkra.

VI. pillér - Egészséges és aktív: a józsefvárosi gyerekek egészségéért

Az egészségesebb gyerekkor megteremtéséhez különösen fontos, hogy kialakít-e az Önkormányzat olyan környezetet, amely az egészséget támogató tevékenységekre ösztönöz. Ezért a városfejlesztési beavatkozásoknál fontos szempont, hogy mennyiben támogatják azok a gyerekek szabad levegőn történő mozgását. Ezen túlmenően azonban a józsefvárosi

 52

gyerekek egészségét a szegénységből származó környezeti kockázatok is károsíthatják. Itt egyrészt a szociális támogatások folyamatos szinten tartására és emelésére, másrészt az egészséges étkezés, egészséghez kapcsolódó gyakorlatok (fogmosás, higiénia, megelőzés) és tájékozódás támogatására van szükség.

Feladatterv:

- Fogkefe- és fogkrém program
- Elsősegélynyújtó és allergiás reakciókat felismerő továbbképzések szervezése
- Nem önkormányzati intézményekbe autoinjektorok beszerzése
- Egészségfejlesztő programok gyerekeknek
- Szoptatás támogatása a családok részére
- Gasztroedukációs program

A program számos eleme – befogadó ovik, játszótér – és óvodafelújítások, olvasás népszerűsítése, ösztöndíj-program - már jelenleg is zajlik.

Mind a családok, a közösség által biztosított gondoskodás, mind az ezt támogató tágabb környezet meghatározó a gyerekek egészséges fejlődése szempontjából. Ehhez annak felismerése szükséges, hogy a felnőttkori sikerességet, jóllétet, egészséget messzemenőig meghatározza az, hogy hozzáférése volt-e a gyerekeknek a korai években a fejlődését lehetővé tevő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz.

7.3 JóKer

Józsefváros 2023-ban egy európai uniós forrás segítségével Gyerek- és Ifjúsági Részvételi Programot indított – a kerületi fiatalok által elnevezett JóKert. Sok helyütt zajlanak hasonló programok, de Józsefváros az első, ahol ilyen sok intézményben ilyen mélységig épülnek be a gyerekek és fiatalok szempontjai a mindennapi működésbe.

Ehhez bőséges képzést kapnak a kerületben dolgozó szakemberek: az óvodák, az iskolák, a család- és gyermekjóléti szolgálat szakemberei és más, gyerekekkel foglalkozó szakember.

A JóKer programjában kínált képzések szemléletükben hasonlóak: a gyereket

partnernek tekintjük, és világos, tiszteletteljes keretek között támogatjuk őket; bevonásukkal az őket érintő döntésekbe növeljük az elköteleződésüket a közösség iránt, amitől csökkennek a konfliktusok is.

A képzéseken a rövid elméleti blokkok mellett változatos munkaformákkal, párban, kis- és nagycsoportban nyílik lehetőség helyzetgyakorlatokban kipróbálni a módszereket. A Kapcsolódó Nevelés programja a kerületi szülőknek is nyitott, számukra külön szülői csoportot indítunk.

Részletes leírások

Konfliktuskezelés gyerekekkel (30 óra)

A képzés célja, hogy a pedagógusok a 3–10 év közötti gyerekek között felmerülő vitákat és konfliktusokat tanulási lehetőséggé tudják fordítani, ahol az eltérő nézőpontok megértése, az empátia fejlesztése és a közösség erősítése a cél.

Témák:

az óvodás- és kisiskolás korú gyerekek viselkedési sajátosságai nehéz társas helyzetekben, a konfliktus feszültségintjét csökkentő kommunikációs módszerek, kérdés- és tárgyalástechnika.

A képzés akkreditált, a résztvevők 30 kreditpontot kapnak a továbbképzési rendszerben.

Helyreállító (resztoratív) gyakorlatok (30 óra)

A helyreállító gyakorlatok ma széles körben ismertek a modern pedagógiában. Ezek olyan konfliktuskezelési technikák, ahol a károkozó is támogatást kap, aminek a segítségével vállalni tudja a felelősséget tetteért, és fel tud ajánlani a közösség számára valamilyen jóvátételt.

A cél, hogy a résztvevők eszközt kapjanak a kezükbe a gyerekek közötti agresszió és bántalmazás megelőzésére és kezelésére, a pedagógusok és a szülők együttműködésének, valamint a saját nevelő- és tantestületük erősítésére.

A képzés akkreditált, a résztvevők 30 kreditpontot kapnak a továbbképzési rendszerben.

Családi döntéshozó csoportkonferencia (30 óra)

A képzés célja, hogy a gyerekekkel foglalkozó szakemberek megismerjenek egy olyan, konfliktusmegoldó, döntéshozó módszert, amelyben a család és közvetlen környezete játssza a főszerepet.

Témák: hogyan tudják a nehéz helyzetbe került családok megtalálni az erőforrásaikat, és

mozgósítani a segítő szakemberek támogatásával? A Családi csoportkonferencia módszer szerepjáték keretében történő feldolgozása.

Kapcsolódó Nevelés (6×2 óra)

A gyerekekkel foglalkozó szakembereknek szóló képzés célja, hogy jobban megértsük: milyen konkrét eszközökkel támogathatjuk a szülőket abban, hogy megtalálják az útjukat a nehéz gyereknevelési helyzetekben.

A szülőknek szóló csoport pedig abban segít, hogy a gyereknevelés több öröm, és kevesebb küzdelem legyen.

A szakembereknek és a szülőknek külön csoport indul, mások mellett az alábbi témákkal:

Mit kezdünk a gyerekek ellenkezésével, dühével? Milyen konkrét eszközöket érdemes alkalmaznunk? Mit tegyünk, hogy a gyerekek együttműködjenek velünk? Hogyan tudjuk a gyerekeket abban segíteni, hogy egészséges önbizalmuk alakuljon ki, képesek legyenek felülkerekedni félelmeiken? Mit kezdünk a saját feszültségeinkkel és a hozott mintáinkkal?

Havi támogató alkalmak

A havonta megszervezett program célja, hogy rendszeres szakmai és személyes támogatást nyújtson a gyerekekkel foglalkozó szakembereknek, és párbeszédet biztosítson a különféle intézményben dolgozó szakemberek számára (óvodai és iskolai pedagógusok, gyermekjóléti szakemberek, informális oktatási intézmények munkatársai).

A támogató alkalmakra a témát a résztvevők hozzák, és közösen keresnek válaszokat egy-egy szakmai kihívásra.

7.4. Európai uniós pályázatok, konzorciumi együttműködés civil szervezetekkel

Befogadó óvodák a roma gyerekek minőségi oktatásáért (REC-AG-2020 / REC-RDIS-DISC-AG-2020) (továbbiakban: Befogadó Óvodák Projekt) pályázat címmel 2020-tól két éves óvodafejlesztési program indult Józsefvárosban. Ennek keretében egy olyan átfogó intézményfejlesztés zajlik, amely támogatja az összes gyermek fejlődését és kompenzálja a társadalmi hátrányokat. A Befogadó Óvodák Projektet az Európai Unió közel 100 millió forinttal támogatta – a program részben további szolgáltatások elérhetővé tételét, az intézményi programok megújítását, és összességében egy inkluzívabb óvodai szolgáltatás kialakítását teszi lehetővé.

A Befogadó óvodák projekt keretében inkluzív intézményfejlesztési stratégia készül és valósul meg az önkormányzat óvodáiban. Ennek részeként az óvodapedagógusok mentorálást kapnak, és az óvodai szolgáltatások olyan innovatív programokkal bővülnek, amelyek országosan is egyedülállóak (bűvészprogram, minden óvodában elérhető angol élménypedagógiai program stb.). Az óvodában elérhető programok és szolgáltatások minden gyermek számára hozzáférhetővé válnak ezzel is csökkentve az esélyegyenlőséget az önkormányzat által bevezetett „VOUCHER” program segítségével. A VOUCHER program lehetőséget biztosít arra, hogy minden gyermek számára térítésmentesen hozzáférhetőek legyenek az igénybevehető szolgáltatások.

A Befogadó óvodák projekt tervezett konkrét megvalósulása/eredménye 2021-23-ban:

- szakmai-módszertani munkacsoport feláll, óvodavezető és pedagógusok, oktatási szakértők és pályázati partnerszervezetek részvételével; 1-4. hónapig havi, majd kéthavi ülések, összesen 14 ülés;
- az önkormányzati fenntartású óvodai intézményrendszerre vonatkozó intézményfejlesztési, deszegregációs és inklúziós stratégia elkészül;

 55

- kibővített konzultációs fórum - óvodatanács - véleményezi az intézményfejlesztési, deszegregációs és inklúziós stratégiát,
- a képviselő testület dönt az önkormányzat intézményfejlesztési, deszegregációs és inklúziós stratégiai elfogadásáról (tervezetten a Képviselő-testület 2021. májusi rendes ülésén);
- a stratégiában kidolgozott intézkedések megvalósulnak a 3 célóvodában a koncepcióban vázolt célok mentén;
- deszegregációs indikátorok javítása a projekt végére;
- az inkluzív pedagógiai módszertant adaptálják a kiválasztott óvodák;
- 3 célóvoda óvodapedagógusainak kiképzése Lépésről lépésre és Persona Doll módszertanra, ezek bevezetése 3 óvodában;
- 3 célóvoda óvodapedagógusai mentorálási támogatást kapnak;
- 4 óvodai csoportnyi gyerek készségfejlesztő csoportfoglalkozásban rendszeresen részt vesz.
- 1 óvodai csoportokra kidolgozott közösségfejlesztő módszertan elkészül és 4 óvodai csoport-szülők-óvónők körében megvalósul
- 4 óvodában folytatódik a multikulturális nevelési program
- rendszeres alkalommal strukturált beszélgetések a szülőket foglalkoztató témák mentén (pl. képernyő-használat, hisztikezelés), 10 esetben külső szakértők bevonásával - havi rendszerességgel családi élményprogramok a szülői közösség építés céljából célóvodákon belül
- egy hatásvizsgálati tanulmány / kutatási beszámoló

Az Összefoglaló kutatási jelentés a „Befogadó óvodák” programról 2023. júniusban készült el, mely hatástanulmány bemutatja a gyerekek tagóvodák közötti eloszlásának változását a szülők társadalmi státusa és etnikai háttere szerint a Józsefvárosi Óvodákban. A program célkitűzése kettős volt: a gyerekek óvodák közötti eloszlásának társadalmi-etnikai különbségeit, szórását – az óvodai szegregációt – csökkenteni, és ezáltal egyúttal az iskolai szegregációt mérsékelni, megelőzni, az egyenlőtlenségek újratermelődésének ördögi körét már 3 éves korban megtörni. **A legfontosabb eredmény talán az, hogy a kerületben egyetlen egyértelműen szegregált óvoda sem maradt 2023-ra.** Kirajzolódik egy komplex, részben ellentmondásos kép, amely ugyanakkor világos tendenciákat is megmutat; eszerint a vállalt mutatók (RGyK, HH, HHH, SNI) tekintetében, de a társadalmi különbségeket jobban mérő státuszindikátor (anya iskolai végzettsége) tekintetében is csökkentek a tagóvodák közötti különbségek, ami arra utal, hogy a program 2 és fél éve alatt megszűnt, de legalábbis radikálisan csökkent a józsefvárosi óvodákban a szegregáció, vagyis megszűnt, de legalábbis radikálisan csökkent a roma (illetve annak észlelt) gyerekek elkülönítése. Fokozatosan kialakul egy viszonylag kiegyensúlyozott, társadalmi összetétel tekintetében integrált, módszereiben pedig inkluzív rendszer, a JÓK, a pedagógusok és NOKS-ok elkötelezett munkájának, meg persze a Befogadó óvodák program csapatának köszönhetően, az óvodákban zajló mindennapos „aprómunka” révén. **Bár óvatosan, de kijelenthetjük, hogy a józsefvárosi szegény és/vagy roma családok gyerekeinek nőttek az esélyei, hogy nem**

szegregált környezetben „végzik el” az óvodát, és jó (vagy jobb) iskolába kerülhetnek, a mobilitási esélyeik javulnak; és mindeközben a nem-szegény, nem-roma gyerekeknek nyújtott pedagógiai szolgáltatások színvonala is csak nőtt. Az pedig már önmagában is siker, és közvetve, de szintén jelzi a józsefvárosi óvodák közötti különbségek mérséklődését, hogy sikerült a demográfiai csökkenésből fakadó óvodai létszám-csökkenést megállítani, sőt: visszafordítani. Így e komplex józsefvárosi inklúziós, integrációs, deszegregációs program végső soron egyfajta jó gyakorlattá állt össze.

A sikeres Befogadó óvodák program fenntarthatósága céljából a JÓK pedagógiai programjában (mely 2023. november 1. napjától lépett hatályba) megjelenítésre került minden olyan változás, újonnan bevezetett foglalkozás fenntartásra (angol élménypedagógiai program, úszás, zöldség-gyümölcs program, Hans Hase program, Gyerek- és Ifjúsági Részvételi Program, MAMI program, komplex mozgásfejlesztés kiscsoportosok részére), amely a JÓK tekintetében a Befogadó óvodai projektek megőrzésére, további gondozására irányul.

Európai Bizottság által kiírt “Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek” című programjának CERV 2022-CHILD című pályázata. A projekt tervezett összköltségvetése 98 millió forint (240 000 euró), a támogatás az összköltségvetés 90%-át, 88,5 millió forintot (216 000 euró) tesz ki. A projektben részt vevő tagok a Józsefvárosi Önkormányzat mellett a Wesley János Lelkészképző Főiskola, a Eurochild Association, a Család, Gyermek, Ifjúság Közhasznú Egyesület, a Partners For Democratic Change Hungary, Partners Hungary Alapítvány, külső támogatója az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Fővárosi Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat. A Józsefvárosi Önkormányzat határozott célkitűzése, hogy gyerekbarát önkormányzattá váljon, amihez elengedhetetlen a kerületi gyerekek, fiatalok bevonása az önkormányzat és a kerület életébe. A pályázat célja a gyerekek közéleti részvételének elősegítése és támogatása helyi szinteken, amely lehetővé teszi a gyerekek számára, hogy aktív és felelősségteljes állampolgárokká váljanak. A pályázattal az Önkormányzat célja, hogy hatékony és innovatív gyermekrészvételi gyakorlatot alakítson ki a VIII. kerületben, amely fenntartható és valós lehetőséget nyújt a gyermekek számára, hogy elmondják véleményüket minden, az őket érintő kérdésben és ők is aktív részesei legyenek a demokratikus folyamatoknak. A gyerekek részvételét igyekszik minél alacsonyabb életkortól erősíteni, így az óvodás és iskolás korosztály van a fókuszban. A projekt nagyon erősen törekszik különböző hátrányos helyzetű és/vagy roma gyerekek aktív bevonására. A pályázat várható eredményei között szerepel többek között egy működő gyerekbarát kerekasztal és egy kerületi gyerek- és diáktanács megvalósítása; a kerületi költségvetés gyermekrészvételi mechanizmusának kidolgozása; online és offline gyermekkonzultációs eszközök; kortárs mentorálási program; újság mentorálási program; szakemberek képzése; gyermekek és fiatalok készségfejlesztése; pénzügyi tudatosságra nevelés; táborok és módszertani fejlesztések. A megvalósítás 2023 tavaszán indulhat el és 2 évig tart majd.

7.5. Önkormányzati pályázatok, egyedi támogatások

Az Önkormányzat 2023-ban is számos civil, sport, nemzetiségi és egyházi szervezetet támogatott pályázat keretében vagy egyedi támogatás formájában, a kerület lakosságának

bevonásával megvalósuló szabadidős programok szervezése/lebonyolítása érdekében. A pályázatok értékelését független szakmai bírálók készítették elő, így a szakbizottság kifejezetten szakmai szempontok alapján döntött a támogatások odaítéléséről.

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelését a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete /2024. (V.16.) számú határozatával – elfogadta.

Budapest, 2024. május “ “

58

62